

# Színház

A MAGYAR SZÍNHÁZI TÁRSASÁG FOLYÓIRATA

DRÁMAMELLÉKLET 2003. MÁJUS

## Shakespeare RÓMEÓ ÉS JÚLIA (Romeo and Juliet)

Fordította Nádasdy Ádám

### SZEREPLŐK

ESCALUS HERCEG, *Verona ura*  
MERCUTIO, *fiatal nemes, a herceg rokona, Rómeó barátja*  
PÁRISZ, *fiatal gróf, a herceg rokona*  
APRÓD, *Párizs szolgálatában*

MONTAGUE, *veronai családfő, a Capuletek ellensége*  
LADY MONTAGUE, *a felesége*  
RÓMEÓ, *a fiuk*  
BENVOLIO, *Montague unokaöccse, Rómeó és Mercutio barátja*  
ÁBRAHÁM, *Montague szolgája*  
BALTAZÁR, *Rómeó szolgája*

CAPULET, *veronai családfő, a Montague-k ellensége*  
LADY CAPULET, *a felesége*  
JÚLIA, *a lányok*  
TYBALT, *Lady Capulet unokaöccse*  
CAPULET NAGYÁCSI, *Capulet unokatestvére*  
DAJKA, *Capuletek szolgálója és Júlia nevelőnője*

PÉTER  
SÁMSON  
GERGELY  
ANTONIO  
FAZÉKFEJ

Capuletek emberei

LŐRINC BARÁT  
JÁNOS BARÁT  
PATIKUS, *Mantuában*  
SIMON  
HUGÓ  
JAKAB  
ÓRPARANCSNOK  
NARRÁTOR

ferences szerzetesek

zenészek

Őrök, *veroniaiak, maszkosok, fáklyavivők, apródok, szolgák.*

Történik Veronában és Mantovában, vasárnap reggeltől csütörtök reggelig.

### A FORDÍTÓ MEGJEGYZÉSEI

A jelen fordítás a Brian Gibbons-féle „Arden” kritikai kiadásból készült. Ennek szövege a darab 1599-es kiadásán (a Második Kvartón) alapszik, míg más modern *Rómeók* az 1623-as kiadást (a Főliót) veszik alapul. Emiatt lehet, hogy fordításom itt-ott tartalmilag is eltér más fordításoktól. Az el nem hangzó anyagoknál – tehát a helyek, idők megadásában, a színpadi utasításokban – merítettem más kiadásokból is, elsősorban Greenblatt (Norton, 1997), illetve Spencer (Penguin, 1967) kiadásából. Ehhez a darabhoz a szokottnál több színpadi utasítás maradt fenn. Mivel ezeket a hagyomány a szöveg részének tekinti, fordításomban is szerepelnek, de természetesen a mai színpad más megoldásokat kínálhat.

Capuletek szolgálója, Péter a mai kiadók szerint a darab több pontján is megjelenik, csak épp az őskiadások más-más néven jelzik (például „Első Szolga”). Itt feltehetően nem szerepösszevonásról van szó (tehát ami-

kor különböző szerepeket létszámokból ugyanaz a színész játszott), hanem ugyanarról a szerepről, melyet rendetlenségéből jeleztek hol így, hol úgy. Más kisebb szereplők nevét is egységesítettem.

Szövegem írásmódjáról annyit, hogy a sor elején nem írok nagybetűt (kivéve, ha egyébként is az kell, tehát új mondat vagy tulajdonnév esetén). A rövid/hosszú *i/i, u/ú, ü/ű* esetében a saját beszédemet követtem, mely gyakran nem azonos a helyesírásban rögzített akadémiai normával, például a *kíván, ifjúság, szörnyű* szavakban én rövid *i, u, ü*-t ejtek: *kíván, ifjúság, szörnyű*, s így a jambusaim is eszerint működnek. A szövegben ezt csak a sor utolsó jambusában jelöltem, mert ott a színésznek is segítség a fonetikusabb írás. A *Rómeó* nevet – a *Júliához* hasonló ismertsége, meghonosodottsága miatt – magyarosan, hosszú *ó*-kkal írom. Ugyancsak magyarosan írom *Párizs* nevét: ezt a görög eredetű férfinevet

nálunk hagyományosan „páris”-nak ejtettek, de én ezt már túl régiesnek érzem, ráadásul zavaróan emlékeztet a francia fővárosra.

A két nagyasszonyt Shakespeare nyomán Lady Montague és Lady Capulet néven jelzem, tehát angolosan, hiszen olasz mivoltuk csak külsődleges: a darab nyugodtan játszódhatna Angliában. (Mercutio egy helyütt felrója, hogy a divatficsúrok sznobizmusból olasz szavakat kevernek beszédükbe; ilyet ugye Veronában nem lehetne mondani...) Tybalt Lady Capulet bátyjának a fia, tehát Júlia unokatestvére, ám a rövidség kedvéért néha csak „bátyjának” vagy „rokonának” nevezem.

A tegezés-magázás terén többnyire Shakespeare-t követtem, hiszen az ő nyelvében is volt még ilyen különbség (*thou* te, *you* maga). Így lesz még feltűnőbb, hogy a szerelmesek már az erkélyjelenettől kezdve tegeződnek, míg például Júlia Páriszt rendületlenül magázza. A Dajkát csak Lady Capulet és Júlia tegezi, a férfiak mind magázzák, ami nincs elentétben cseléd mivoltával, hiszen a magyar nyelvhasználatban már jó ideje természetes, hogy egy éltes, tisztességes cselédasszonyt magázunk. Néhol mégis eltértem Shakespeare-től, így nálam az egyenrangú fiatal férfiak mindig tegeződnek (pedig például az első felvonás negyedik színeben váltogatják a kettőt). Shakespeare-nél Rómeó tegezi a patikust, nálam magázza, mert a mai magyar színpadon indokolatlanul tűnne, hogy egy fiatalember letegezzen egy ismeretlen (és nála nyilván jóval idősebb) szakembert, bármilyen szegény és nyomorult is az.

A darab át van szöve humoros – néha keserűen vagy trágáran humoros – jelenetekkel, bemondásokkal. Ezeknél jócskán el kellett térnem az eredetitől, hogy a szövegek a mai néző számára is lehetőleg humorosak,

„ütősek” legyenek. Az első felvonás első szín elején például az eredetiben a fegyveresek a *coal* (szén) – *collier* (szénleghordó, tróger) – *choler* (méreg) – *collar* (gallér, hóhérkötél) szavakkal tréfálkoznak; ilyesmit nálam ne keressen az olvasó. Ugyanígy Mercutio gúnydala, mellyel a Dajkát bosszantja (második felvonás negyedik szín), tele van elképesztő (és fásasztó) kétértelműségekkel, például *hare hoar* „ősz haj” (*hair hoar*) és egyben „prostituált nyúl” (*hare whore*): itt is a színpadi hatás megőrzésére törekedtem, nem az értelem visszaadására.

A fordításban kerültem a régies, XIX. századi magyar fordulatokat, amelyeket Kosztolányi még bőven alkalmazott (például *barátid, ara, vajha elfeledném*), és amelyekkel Mészöly Dezső is él (például *súly, útain, ehol, hajdanán*); de kerültem a nagyon újkeletű nyelvhasználatot is, tehát egyfajta semleges mai magyart igyekeztem „kikeverni” és alkalmazni. A XX. század utolsó harmada óta Shakespeare-t egyre inkább időtlen klasszikusnak (és éppen ezáltal „kortársunknak”) szoktuk tekinteni. Ehhez már nem szükséges régies nyelven fordítani, ahogy – mondjuk – Euripidész sem. Különösen igaz ez a *Rómeó és Júliára*, hiszen itt a szereplők átlagos polgári emberek, nem királyok vagy tündérek.

A *Rómeóból* több magyar fordítás készült, de egyikre sem támaszkodtam, megoldásaikat nem vettem át. A három legismertebbet, Szász Károly (1871), Kosztolányi Dezső (1930), illetve Mészöly Dezső (1953) munkáját utólag összevettem a magaméval, és egy-egy jó megoldásuk gyakran sarkallt arra, hogy fordításomat – a magam ízlése szerint – jobbá vagy szebbé próbáljam tenni. Ha sikerült, őket is köszönet illeti.

## I. felvonás, előbeszéd

NARRÁTOR (jön) Két család, egyformán előkelő  
(Veronában, hol zajlik e darab)  
régii haragból újat és elő,  
s polgár kezébe polgárvér tapad.  
E két ellenfél magvából kihajt  
két csillagoktól-űzött hű szerelmes,  
szánalmas sorsot érnek, szörnyű bajt,  
s holtukkal lesz a két ház újra csendes.  
Halálra szánt szerelmük vészes útját  
s a szülők átkos indulatait,  
melyek mindnyájukat egyszerre sújtják:  
ezt játsszuk el most két órában itt,  
s ha fülük, szemük türelemmely bírja,  
ami még rossz, majd munkánk kijavítja. (El)

## I. felvonás, 1. szín

Hely: utca Veronában. Idő: vasárnap reggel. Jön Sámson és Gergely, kardokkal és kis kerek pajzsokkal

SÁMSON Én nem fogom behúzni a farkamat, Gergő.  
GERGELY Én se. Húzza be a farkas, annak úgylis olyan lompos.  
SÁMSON De behúzni behúznunk nekik.  
GERGELY Na igen. A provokációt, azt nem tűrjük.  
SÁMSON Én könnyen dőfök, ha fölpszikálnak.  
GERGELY Ki tud téged fölpszikálni?  
SÁMSON Akármelyik kutya a Montague-éktől egy pillanat alatt fölpszikál.  
GERGELY Akit fölpszikálnak, az fut; aki belevaló, az áll. Te mit csinálsz,  
ha pszikálnak: futsz, mint a leves, vagy állsz, mint a belevaló?  
SÁMSON Ha abból a csapatból heccel egy kutya, én álom a sarat.  
GERGELY A sarat? Ők meg menjenek a gyalogjárdán? Hát elég pipogya  
vagy, hallod!  
SÁMSON A Montague-fiúknak kinyomom a szemét.  
GERGELY És a lányoknak?  
SÁMSON Azoknak meg benyomom, te szemét!  
GERGELY Benyomod, de hol? A sárban vagy a gyalogjárdán?  
SÁMSON A falnál. Pont úgy, mint kivégzéskor. Combokat fel!... Puff!  
GERGELY De csak a két főnök meg a csapataik közt van harc, nem a  
nőkkel.

SÁMSON Az mindegy. Én keménykezű győztes leszek: előbb megküzdök  
a férfiakkal, aztán leereszkedem a nőkhöz.

GERGELY Ez kitolás. A nőkhöz inkább fölhágni kéne.

SÁMSON Ki a kitolást nem becsüli, az a betolást nem érdemli. Ha jól  
viselkednek, még a szüzességüket is hajlandó vagyok elvenni, és cipelni  
utánuk a piacon.

GERGELY Gondolod, hogy rád bízzák a bukszájukat? Szaladsz velük kol-  
bászt venni?

SÁMSON Nincs arra szükség, kis barátom. Kérdezz meg akárkit, hogy  
milyen szép darab húsom van.

GERGELY Nekem azt mondták, halad van: puha és bűdös, mint a pácolt  
hering. – Na, kapd elő a szerszámodat, jönnék a Montague-éktől!

Jön Ábrahám és Baltazár

SÁMSON Kinn van már az, anyaszült pucéron. Köss beléjük, én mögöt-  
ted vagyok.

GERGELY Mögöttem, hogy elrohanhass!

SÁMSON Engem ne félt.

GERGELY Inkább tőled félek, hogy itthagysz.

SÁMSON Legyen a törvény a mi oldalunkon: kezdjék ők.

GERGELY Majd pofákat vágok, mikor elmennek, aztán vegyék, ahogy  
akarják.

SÁMSON Ahogy merik!... Én meg majd szopom nekik a hüvelykujjamat;  
ha szó nélkül hagyják, hát szégyellhetik. (Nézi őket, közben a szájába veszi  
a hüvelykujját)

ÁBRAHÁM Nekünk szopja a hüvelykujját az úr?

SÁMSON Szopni szopom, uram.

ÁBRAHÁM Nekünk szopja a hüvelykujját az úr?

SÁMSON (Gergelyhez) A mi oldalunkon van a törvény, ha igent mondok?

GERGELY (Sámsonhoz) Nem.

SÁMSON (Ábrahámmal) Nem, uram, nem maguknak szopom a hüve-  
lykujjamat, de szopni szopom.

GERGELY (Ábrahámmal) Kötözködik velünk?

ÁBRAHÁM Kötözködni, én? Nem, uram.

GERGELY Mert ha kötözködik, hát állok elébe. Az én gazdám is van  
olyan jó, mint a magáé.

ÁBRAHÁM De nem jobb.

SÁMSON Rendben, uram.

Jön Benvolio, és figyelni a kötözködőket

GERGELY (meglátja a távolról közeledő Tybaltot; Sámsonhoz) Mondhatod,

hogy „jobb”, ott jön a gazdánk egyik rokona.  
SÁMSON (*Ábrahámhoz*) De jobb, uram.  
ÁBRAHÁM Hazudsz!  
SÁMSON Ki a kardot, ha férfiak vagytok! Gergely, most gyere a híres suhintásoddal!

*Vivnak*

BENVOLIO (*kardot ránt*) Széjjel, bolondok, vissza a kardot! Nem tudják, mit csinálnak!?

*Jön Tybalt*

TYBALT (*kardot ránt*) Karddal mész káráló tyúkok közé?!

Benvolio, nézd, itt vár a halál!

BENVOLIO A békét őrzöm – hasznomra lehetsz, ha jössz ezeket szétválasztani.

TYBALT Karddal a kézben békét emlegetsz?!  
A békéről utálok hallani!  
Utálok minden Montague-t és téged!  
Gyere, te gyáva!

*Vivnak. – Jön három-négy polgár furkósbotokkal és lándzsákkal*

POLGÁROK Dorongot nekik! Baltát! Verd agyon! Le minden Capulettel!  
Le minden Montague-val!

*Jön Capulet háziköntösben és Lady Capulet*

CAPULET Mi ez a zaj? Hol van a hosszú kardom?

LADY CAPULET A mankódat keresd! Minek a kard?

*Jön Montague kivont karddal és Lady Montague*

CAPULET A kardot! Jön az öreg Montague, s a pengéjét rázza itt pimaszul.

MONTAGUE Nyomorult Capulet! (*Lady Montague-hoz*) Ne tartsál vissza! Hallod?!

LADY MONTAGUE Nem kell az ellenség elé szaladnod!

*Jön a Herceg a kíséretével*

HERCEG Garázda népség, arcátlan zavargók, a pengét szomszédvérrel szennyezők – Nem hallják? Hé! Emberek! Állatok! –, kik romboló dühük vészes tüzét a vér bíbor szökökútjába fojtják! Kínpadra megy, ki el nem dobja tüstént véres kezéből véres fegyverét!

*Mind eldobják a fegyvereiket*

Hozzátok szól a hercegi harag: te, öreg Capulet, s te, Montague! Harmadszor dülja föl Veróna csendjét ostoba harc, mit pökhendin kavartok, hogy városunk tisztos polgárai méltóságuk jelvényeit levette vén kezükben vén kardot tartanak, békétől rozsdásat, miattatok. Ha még egyszer megsértitek a csendet, halálotokkal váltom meg a békét! Még egyszer, utoljára, elmehettek. Te, Capulet, jössz azonnal velem; te, Montague, jelenj meg délután a törvény előtt, kastélyomban; ott további óhajunkat megtudod. Aki nem távozik, felköttetem!

*Mind el, csak Montague, Lady Montague és Benvolio marad*

MONTAGUE A régi haragot ki szítja újra?  
Beszélj, öcsém! Te láttad, hogy ki kezdte?  
BENVOLIO A maga szolgálai meg az övéi már vívtak bőszen, mikor ideértem. Én fegyverrel próbáltam közbelépni, a tüzes Tybalt erre odajött, s miközben kötekedve lihegett, a kardjával a szelet kaszabolta – a szél meg visszazisszent gúnyosan. Míg mi dühödten nyestük-vágtuk egymást, csak gyúlt a nép, ki erre szúrt, ki arra, végül a Herceg mindet szétzavarta.

LADY MONTAGUE Mondd, hol van Rómeó? Láttad ma reggel?

Boldog vagyok, hogy nem vívott ezekkel.

BENVOLIO Még jóval mielőtt az áldott nap kinézett volna kelet ablakán, sétára mentem, gondjaimtól üzve, s a szomorúfűz-liget fái közt, a városfal nyugati oldalán így, hajnalban, ott láttam a fiát. Feléje indultam, de észrevettem, és beosont a lombos takarásba. Éreztem, azt kívánja, amit én: helyet találni, ahol nem találják. S mert túl sok voltam már magamnak is, magányomat követtem és nem őt: ki engem került, örömmel kerültem. Sok hajnalon látták arrafelé,

MONTAGUE Sok hajnalon látták arrafelé, ahogy könnyét a harmathoz vegyíti, s borús kedvével felhőt szaporít. Ám mihelyt messze keleten a nap, a derút hozó, bontogatni kezdi Auróra ágának függönyét, a fény elől a fiam elszökik, s gondjával szobájába menekül, bezárkózik, a napfényt is kicsukja, így terem mesterséges éjszakát. Úrrá lesz rajta a fekete bánat, ha nem találjuk gyógyszerét bajának.

BENVOLIO És tisztelt bátyám tudja az okát?  
MONTAGUE Nem, nem tudom, s ő nem árulja el.  
BENVOLIO De próbálta már belőle kiszedni?  
MONTAGUE Én magam is, meg sok barátja is. De ő csak önmaga bizalmasa (hogy őszinte-e magához, ki tudja?...), saját magába úgy be tud csukódní, oly rejtőzködő, oly átláthatatlan, mint a virág, mit féreg ront belül, még mielőtt kitérná szirmait, és szépségét átnyújtaná a napnak. Ha tudnánk, hogy baja miből ered, tudnánk azt is: a gyógymód mi lehet.

*Jön Rómeó*

BENVOLIO Ott jön. Magukat most ne lássa itt. Ígérem, hogy fölfejtém titkait.  
MONTAGUE Én kívánom, hogy sikered legyen, és igaz gyónást hallj! – Menjünk, szívem.

*Montague és Lady Montague el*

BENVOLIO Jó reggelt!  
RÓMEÓ Ilyen fiatal a nap?  
BENVOLIO Most múlt kilenc.  
RÓMEÓ Ó, jaj, szomorú órák!...  
BENVOLIO Apám volt az, aki úgy elszaladt?  
RÓMEÓ Igen. És milyen bánat nyújtja el órádat ily nyugós-hosszúra?  
BENVOLIO Hogy nincs, amitől máskor úgy repülnek!

BENVOLIO Szerelem?  
RÓMEÓ Hiány.  
BENVOLIO Szerelme hiány?  
RÓMEÓ Viszonzáshiány. Én igen – ő nem.  
BENVOLIO Mért van, hogy Ámor látszatra szelíd,  
de valójában zsarnok és kegyetlen?  
RÓMEÓ Mért, hogy – bár be van kötve a szeme –  
mindig tudja, hova kell lőnie?...  
Ma hol eszünk?... Te, mi volt ez a botrány?  
Nem, ne mondd el, hallottam az egészet.  
Sok bajt csinál a gyűlölet, de még  
annál is többet árt a szerelem.  
Ó, gyűlölő vágy, vágyó gyűlölet;  
jelenség, mely semmiből született!  
Ó, súlyos könnyűség, üres komolyság,  
tündöklő formák torzult káosza!  
Hideg tűz, fényes füst, ólmos madártoll,  
álmatlan álom – mind oly képtelen!  
Szerelmet érzek, s fáj az érzelem.  
Te nem nevensz?  
BENVOLIO Nem, sokkal inkább sírok.  
RÓMEÓ Miért, te jószívű?  
BENVOLIO Mert szenved jó szived.  
RÓMEÓ Aki szeret, az mindig ráfizet.  
A bánatot, mely nyomja szívemet,  
csak szaporítod, ha átülteted  
saját szívedbe. Azzal, hogy vigasztalsz,  
az én fájdalomhoz újat ragasztasz;  
A szerelem sóhaj-keltette pára:  
ha győz, a szemünkben izzik sugára;  
ha veszít, akkor könnyek tengere.  
Mi még? A józanok örülete,  
édes epe, émelegős csemege...  
Na, Isten áldjon.  
BENVOLIO Várj, jövök veled.  
RÓMEÓ Ne bánts meg; hagyd, hogy elkísérjelek!  
Jaj! Elvesztet! Nem vagyok látható.  
Aki itt van, az nem is Rómeó.  
BENVOLIO Most mondd meg komolyan, hogy kit szeretsz.  
RÓMEÓ Komolyan nem tudom, csak komoran.  
BENVOLIO Jó, de mint vallomás komoly legyen.  
RÓMEÓ Beteg embertől komoly vallomás?  
Lesz utolsó kenet meg gyóntatás?...  
Komoly leszek – a szerelmem: egy nő.  
Ezt magamtól is már-már eltaláltam.  
Jól célzol, öcskös. És a nő még szép is.  
Ha szép a célkör, jó beletalálni.  
Ez nem talált, mert őt el nem találja  
Ámor nyila. Diána útját járja,  
a szüzesség erős páncélja rajta;  
őt Cupidó kis ija nem zavarja.  
Nem élvezi, ha bókkal ostromolják,  
a pillantások párbaját lenézi,  
s ölet nem nyitja Zeusz aranyának.  
Szépségben gazdag – mégis nincstelen,  
mert ha meghal, elmúlik hirtelen.  
BENVOLIO Hát szűz akar maradni mindhalálig?  
RÓMEÓ Az. Fukarsága pazarlássá válik,  
mert szépségét így halálra ítéli,  
ha nem hagyja utódaiban élni.  
Oly szép, oly bölcs, hát hogy teheti meg,  
hogy üdvözül, s én hitetlen leszek?  
Ó hideg tartózkodást fogadott;  
én érte élek, mint élő halott.  
BENVOLIO Hallgass rám, kérlek, ne törődj vele.  
RÓMEÓ Előbb taníts meg, hogy kell nem törődni.  
BENVOLIO Adj egy kis szabadságot a szemednek:  
vedd észre mások szépségét.  
RÓMEÓ Ez éppen  
az ő szépségét juttatja eszembe.  
A hölgyek arcát simogató maszkok,

mert feketék, a fehér bőrt idézik.  
Ki megvakul, sosem felejt el,  
milyen nagy kincs volt a szeme világa.  
Mutass egy mesésen szép nőt nekem:  
a szépsége csak emlékeztető,  
hogy a mesésnél ki a még mesésőbb.  
Én megyek is; kár itt tanitanod.  
Egy leckével még adósod vagyok!

BENVOLIO

*Mindketten el*

## I. felvonás, 2. szín

*Hely: utca. Idő: vasárnap délután. Jön Capulet, Párizs, Péter*

CAPULET Montague-t megbüntették ugyanígy;  
azt hiszem, elég öregek vagyunk,  
hogy most már békét tudjunk tartani.  
PÁRISZ Önök nagy becsben állnak mind a ketten,  
kár, hogy pont egymást nem bírják becsülni...  
Nos, jó uram, mit szól ajánlatomhoz?  
CAPULET Csak azt, amit már mondtam eddig is.  
A lányomnak a világ idegen,  
hisz nincs tizennégy esztendő se még;  
várjunk, míg két szép nyár átfordul őszbe,  
hogy mondhassuk: érett az esküvőre.  
PÁRISZ Más nők az ő korában már anyák.  
CAPULET És aztán hamar lesznek rút banyák!...  
A föld elnyelte minden más reményem,  
e lányom van csak, érthető, ha félttem.  
De udvarolj csak, Párizs, légy merész,  
az én jóváhagyásom még kevés:  
ha ő is társául fogadna téged,  
a házassággal máris egytértek.  
A mai napon – hagyomány ez nálunk –  
házamban nagy vigasságot csinálunk.  
Sokan lesznek, egész vendégsereg;  
ha megtisztelsz, nagyon hálás leszek.  
S ha szétnézel ma este, láthatod  
a földre szállt sok égi csillagot.  
Ahogy örül sok bővérű fiú,  
ha Április egyszer a szomorú,  
vén Tél sarkára hág – majd így örülsz,  
ha női szirmok között elvegyülsz  
estélyemen. Nyisd ki füled-szemed:  
lásd, kiben találsz legtöbb érdemet.  
Ott lesz a lányom is: ő is csak egy;  
meglátod, különb-e, vagy egyremegy.  
Menjünk, kérlek. *(Péterhez)* Te meg, hé, szedd a lábad,  
fudt körbe gyorsan egész Veronánkat;  
és aki itt a listán föl van írva,  
mondd meg, hogy tisztelettel meg van híva. *(Átadja a listát)*

*Capulet és Párizs el*

PÉTER Aki itt a listán föl van írva!... Írva van az is, hogy a suszter foglalkozzon a  
méterrúdjával, a szabó a bőrlyukasztójával, a halász a pemzlijével, a festő meg a  
hálójával. De nekem tudnom kéne, kik vannak ide fölírva, közben azt se tudom,  
milyen nevetek írt ide az, aki ezt ideírta! Mehetek az okosokhoz. *(Meglátja a  
közeledő Benvoliót és Rómeót)* A legjobbkor!

*Jön Benvolio és Rómeó*

BENVOLIO *(Rómeóhoz)* A tűz kioltja a másik tüzet,  
a fájdalmat az új kór csillapítja.  
Ha szédülsz: segít egy jó perdület,  
s a kint elnyomja új baj dupla kínja.  
Ha más fertőzés szállja meg szemed,  
a régi mérgezést föl sem veszed.  
RÓMEÓ Erre legjobb az útifülevél.

BENVOLIO Bocssáss meg, mire?  
 RÓMEÓ A sípcsonttörésre.  
 BENVOLIO Rómeó, te bolond vagy?  
 RÓMEÓ Nem; sokkal jobban le vagyok kötözve, étlen és szomjan szűk cellába zárva ütnek és vernek... *(Észreveszi Pétert)* Jó napot, barátom.  
 PÉTER Kívánok. Elnézést, tud olvasni az úr?  
 RÓMEÓ A jövőmet a mostani bajomból.  
 PÉTER Azt biztos könyv nélkül megtanulta; de olyat is tud olvasni, amit lát?  
 RÓMEÓ Ha ismerem a betűt és a nyelvet.  
 PÉTER Ez egyenes beszéd. Na, minden jót.  
 RÓMEÓ Várjon, barátom. Tudok olvasni. *(Olvas)*  
 „Signor Martino, neje s lányai;  
 Anselmo gróf és szép nővérei;  
 özvegy Utruvioné nagyságos asszony;  
 Signor Placentio és kedves húgai;  
 Mercurio és öccse, Valentin;  
 nagybátyám, Capulet úr, neje s lányai;  
 szép húgom, Rozalin és Livia;  
 Signor Valentio és rokona, Tybalt;  
 Lucio és a vidám kis Heléna.”  
 Szép társaság. És hova jöjjenek?  
 PÉTER Hát be.  
 RÓMEÓ De hol lesz a vacsora?  
 PÉTER A mi házukban.  
 RÓMEÓ Kinek a házában?  
 PÉTER A gazdáméban.  
 RÓMEÓ Ezt kellett volna kérdeznem először.  
 PÉTER Most megmondom magának kérdés nélkül. Az én gazdám a nagy és vagyonos Capulet úr, és ha maguk nem a Montague-házból vannak, akkor jöjjenek el és dobjanak be egy pohárral. Na, minden jót. *(El)*  
 BENVOLIO A Capuleték évenkénti bálján ott mulat Rozalin, akit szeretsz, Verona legszebb lányaival együtt. Menj el, és nézd meg fertőzetlen szemmel, hogy szebb-e, mint az, akit mutatok; s a hatyúdból én varjút faragok.  
 RÓMEÓ Ha így megcsal szemeim vakhite, akkor a könnyekből csapjon ki láng: ha már a könnybe nem fúltak bele, most égjenek meg eretnek gyanánt. Ónála szebbet?... Ilyen furcsaságot tán még a mindent-látó nap se látott!  
 BENVOLIO Te szépnek láttad őt, amíg csak ő volt szemed mérlegén a drágakő. De most tégy mérlegedbe másik kristályt: mérj össze övele egy másik kislányt, akit majd ott, a bálon mutatok – s elszürkül mellette, ki most ragyog.  
 RÓMEÓ Jövök, de ne mutass senkit nekem, én úgyis csak hölgyem fényét lesem.

*Mindketten el*

### I. felvonás, 3. szín

*Hely: szoba Capuleték házában. Idő: vasárnap kora este. Jön Lady Capulet és a Dajka*

LADY CAPULET Dadus, hol van a lányom? Hívd ide!  
 DAJKA Olyan igaz, mint hogy szűzen születtem, hogy szóltam neki. – Szentem, bogaram! Te jó ég! Júlia! Hol ez a lány?  
 JÚLIA *(jön)* Mi az, ki szólított?  
 DAJKA Az édesanyja.  
 JÚLIA Tessék, anyám, parancsoljon velem.  
 LADY CAPULET Arról van szó – Dadus, most hagj magunkra, ez még titok. – Dadus! Visszajöhetsz, meggondoltam magam: halljad te is. Tudod, milyen szép korba lép a lányom.

DAJKA Tudom, hány éves, percre pontosan.  
 LADY CAPULET Még nincs tizenégy.  
 DAJKA Hát én is fogadnék tizenégy fogamba (csak négy maradt), hogy nincs tizenégy. Mikorra esik a Kenyérszentelő?  
 LADY CAPULET Két hét meg egy kicsi.  
 DAJKA Én nem tudom, mennyi a „kicsi hét”, de tizenégy lesz Kenyérszentelőkor. Ó meg az én Zsuzsim – Isten nyugossa – egyszerre jöttek. Zsuzsikát az Úr magához vette: túl jó volt nekem... De Kenyérszentelőre virradóra, akkor lesz tizenégy. Emlékszem én! A földrengéskor meg, tizenegy éve, épp elváltaszottam – el nem felejttem! Aznap volt, tudom egész pontosan. A mellbimbómat ürömmel bekentem, kint napoztunk a galambdúc alatt. Uram és úrnőm Mantovában voltak – ugye, hogy jól tudom? Elég az hozzá, ez bekapta az ürmös csöcsömet, hát keserű volt – édes kis bolondom! Hogy fintorgott, a mellettl hogy pörölt! A galambdúc meg – zutty! – inogni kezdett, én rohantam, azt se tudtam, hova. Tizenegy éve ennek pontosan, mert állt már a kis angyal ügyesen, szaladgált, totyogott mindenfelé. Előző nap a homlokát beverte, erre a férjem – nyugosztalja Isten, vicces egy ember volt – fölkapta gyorsan. „Hát te – aszongya – előre bukolt? Esel te még hanyatt is, kis Juli, ha több eszed lesz, mi?” Erre a csöppség a könnyei közt azt mondja: „Igen!” Hát tessék, ami vicc volt, most valóság... Ha ezer évig élek, Szűzanyám, eszembe jut: „Esel te még hanyatt,” aszongya, a kis bolond meg mosolyog: „Igen!” Elég volt, kérlek, hallgass már kicsit! Igenis kérem, de muszáj nevetnem, ahogy könnyezve azt mondja: „Igen!” Pedig olyan nagy púpja volt neki a homlokán, mint a kakas töke; csúnyán beverte, sirt is rendesen. „Hát te – kérdi az uram – arca buksz? Esel te még hanyatt, ha nagyra nősz! Igaz, Juli?” – s az azt mondja: „Igen!” Kérlek, Dadus, hagyd abba már, igen? Jó, befejeztem. Tartsa meg az Isten, sose dajkáltam ilyen szép babát. És ha még megérem az esküvőjét, boldog leszek.  
 LADY CAPULET Esküszöm, én is pont az esküvőről akartam szólni. Lányom, Júlia: hogy vélekedsz a házasság felől?  
 JÚLIA Ilyen örömről még nem álmodom.  
 DAJKA Öröm bizony! Ha nem én lettem volna egyetlen dajkája, azt mondanám: a tejjel szívott ennyi eszt magába.  
 LADY CAPULET Hát kezdj gondolni rá. Itt Veronában nálad fiatalabb, tisztos leányok anyává lettek. Ha jól számolom, én is ilyen korban születtem, te meg még lány vagy. Nos, egy szó, mint száz, a délceg Párizs kéri a kezéd.  
 DAJKA Az ám, kisasszony, az micsoda férfi! Szép ember az! Hát az egy kész szobor!  
 LADY CAPULET Nincs szebb virág a veronai nyárban.  
 DAJKA Virág bizony, milyen szép szál virág!

LADY CAPULET Nos, mit gondolsz, tudnád szeretni őt? Este a bálon meg is nézheted: mint nyitott könyvet, olvasd Párizs arcát, és élvezd, mit a szépség írt oda. Nézd összeillő, jó vonásait, miket az összhang széppé alakít; s amit nem mond el maga a szöveg, szemén mint széljegyzeten látni meg. E pompás könyvnek nincsen még kötése: egy szép borító lesz igazi éke. A halnak víz kell; a könyvnek fedél, mely büszkén hirdeti, hogy bent mit ér. Mindenki vágyva néz az olyan könyvre, hol aranyzót aranykapocs fog össze. Így minden tulajdonán osztozol, tiéd lesz ő, s te nem fogyatkozol.

DAJKA Fogyatkozni, azt nem fog – csak dagadni!

LADY CAPULET Egy szót várok: tudnád kedvelni Párizst?

JÚLIA Majd megnézem, hogy vonzó-e vajon, hisz nézésből támadhat vonzalom. De szemem nyílat nem fúrom be mélyre: fékezze röptét anyám engedélye.

PÉTER (jön) Asszonyom, a vendégek megjöttek, a vacsora tálalva, asszonyomat hívják, a kisasszonyt kéretik, a Dajkát szidják a tálalóban, és minden a feje tetején áll. Szaladok fölszolgálni, kérem, jöjjenek azonnal.

LADY CAPULET Jövünk.

*Péter el*

Júlia, Párizs vár terád!

DAJKA Köss boldog naphoz boldog éjszakát!

*Mind el*

## I. felvonás, 4. szín

*Hely: utca. Idő: vasárnap este. Jön Rómeó, Mercutio, Benvolio és öt-hat más ember maszkokkal, egyeseknél fáklya*

RÓMEÓ Szavaljuk a bocsánatkérő verset, vagy vonuljunk be, se szó, se beszéd?

BENVOLIO Az ilyen formaság már nem divat. Mi nem játszunk bekötött szemü Ámort, aki deszkára festett gyermekijjal ijesztgeti a nőket, mint mumus. Nem kell nekünk bemagolt versezet, mit belépéskor elnyögünk, sugásra. Ha ki nem dobnak, bedobjuk magunkat, dobantunk egyet-kettőt, és megyünk.

RÓMEÓ Én fáklyát viszek, nincs ugrálni kedvem. Szívem sötét: hadd hozzam én a fényt.

MERCUTIO Nem, édes Rómeó, táncolni fogsz!

RÓMEÓ Én nem. Terajtd táncos a cipő, fúrge a talpa – az én lelkem ólom, úgy földre húz, hogy lépni se tudok.

MERCUTIO Szerelmes vagy: vedd Ámor szárnyait, szökellj kötetlenül, szállj el fölöttünk!

RÓMEÓ Hogy szállhatnék, hiszen megszállva tart?! Nem tollait hordom, de kötelekét, s a bánat elől el nem szökhetek. A szerelem súlya a mélybe ránt.

MERCUTIO Csak rá ne nehezdedj a Szerelemre, még szétlapítod azt a kis puhát!

RÓMEÓ A szerelem puha? Inkább kemény, ádáz, heves, és mint a túske, szúr.

MERCUTIO Ha bánt a szerelem, bántsad te is; csak szurkálj vissza, mindjárt lelohad. Na, hadd dugjam az arcom skatulyába:

BENVOLIO torzat a torzba. (Fölveszi a maszkját) És nem érdekel, ha vizsla szemek rondának találnak: piruljon ez a hőscincérfófa.

RÓMEÓ Gyerünk, kopogjunk, és ha benn vagyunk, kapkodja szaporán ki-ki a lábát! Fáklyát nekem! A könnyüelkűek kapálják sarkukkal a béna deszkát, én vallom dédapáink bölcs szavát: „aki a gyertyát tartja, az mulat!”

MERCUTIO Nyerésre állok, hát abba hagyom. (Átvesz egy fáklyát) Te nem nyerésre állsz, csak nyerítésre, te csökönyös számár. De mi kihúznak a szerelem emésztő... mmm... gödréből, ahova be vagy süllyedve fülig.

RÓMEÓ Gyere, mert már körmünkre ég a nap. A napnak vége!

MERCUTIO Úgy értem, bocsánat, fáklyáink fénye lassan holtra sápad.

RÓMEÓ Értsd jól a szót, mert abban több az érték, mint amit közvetít őt testi érzék.

MERCUTIO Az értelem már hívna be, oda, de érzésem lefog.

RÓMEÓ S mi az oka?

MERCUTIO Álmodtam valamit.

RÓMEÓ Én is!

MERCUTIO Te mit?

RÓMEÓ Hogy aki álmodik, az hazudik.

MERCUTIO Ha tagadja, hogy mind valóra válhat!

RÓMEÓ Ó, akkor Máb királynő járt ma nálad!

MERCUTIO A bába-tündér, aki álmainkat segít világra hozni! Oly picurka, mint vésett kő a bíró gyűrűsujján; pöttöm parányok húzzák kocsiját az alvó ember orrának hegyén. A hintaja egy üres mogyoró, mit mókus vésett, kukac bácsi fúrt: ők gyártják régtől a tündérkocsit. A küllők: szitakötők lábai, a kocsi: néhány szőcskeszárny, a gyeplő finom pókhálófonat, a kantár vízbe mártott holdsugár, az ostor ökörnyál, nyele tücsöksont. Egy szürkeruhás szűnyog a kocsis, akkora sincsen, mint a görbe pondró, mely lusta lányok ujjában terem. Így vágat éjjelente át meg át a szerelmesek agyán, s álmaik rögtön a szerelem körül forognak; az udvaroncok térdén, s ők azonnal térdhajtást álmodnak, pukedlizést; az ügyvédek kezén, s már szinte fogják az álombéli sikerdíjukat; a hölgyek ajkán, s álmuk csupa csók (bár Máb gyakran herpesszel gyötíri őket, ha szájuk édességtől rossz szagú). Egyszer egy bíró orrán vágat át, s az máris kenőpénzről álmodik; másszor egy papnak csiklandozza orrát az adó-malac farkának hegyével, s az jobb állásba álmodja magát. Másszor egy katona nyakán robot, ki álmában már torkokat nyiszál, falat tör, cselt vet, spanyol karddal ágál, majd feneketlen áldomást iszik; aztán dobszót hall, erre fölriad, ijedten elszentséggel egy fohászt, s alszik tovább. – Ó az a Máb királynő, aki a lósörényt éjjel befonja, a lompos hajat csomókba süti, s ha kibogozzuk, abból baj lehet.

Ő a lidérc, ki teherként nyomódik  
a hanyatt alvó lányra; így tanítja  
a viselendőket jól elviselni.  
Ő az, aki...

RÓMEÓ

Elég, Mercutio, elég!

A semmiről beszélsz!

MERCUTIO

Az álmainkról,

melyek a tétlen agy szülöttei,  
az üres képzelet nemzette őket:  
ez híg anyagú, mint a levegő,  
s a szélnél is szeszélyesebb, mely egyszer  
Észak fagyos keblének udvarol,  
majd mérgesen hátat fordít neki,  
és elszel a langyos Dél felé.

BENVOLIO

Na, ez a szél térít el minket is:

már megvacsoráztak; későn megyünk!  
RÓMEÓ Inkább korán – mert attól fél a lelmem:  
a csillagok végzetet rejtenek,  
mely ma a mulatságban kezd meg  
ijesztő útját, és hamar lezárja  
a belém szorult, utált életet,  
idő előtt kikövetelt halállal.  
De aki kormányozza sorsomat,  
vezessen utamon. Gyerünk, fiúk.  
BENVOLIO Doboljatok!

*Ide-oda járnak a színpadon, jelezve, hogy közelednek a Capulet-házhoz. Közben megkezdődik az ötödik szín*

## I. felvonás, 5. szín

*Hely: Capuletek házában nagyterme. Idő: vasárnap este. Jön Péter, Felszolgáló, asztalkendőkkel*

PÉTER Hol ez a Fazékfej? Miért nem segít leszedni? Meg nem mozdítana egy tálat, ki nem kaparna egy tányért!  
FELSZOLGÁLÓ Nagy piszokság a tisztos vendéglátást egy-két ember kezébe adni, akik ráadásul még kezét se mosnak.  
PÉTER Székeket elrakni, kredencet félretolni, ezüstöt összeszedni! Te, légy már szíves, rakjál el nekem egy kis marcipánt. És megtennéd, hogy szólj a kapusnak, engedje be a Köszörűs Zsuzsit meg a Nellikét? – Antonio! Fazékfej!

*Jön Antonio és Fazékfej*

ANTONIO Itt vagyunk, pajtás.

PÉTER Mindenki titeket hív és vár és keres és kutat a nagyteremben!  
FAZÉKFEJ Nem lehetünk egyszerre itt is meg ott is. Nyugalom, fiúk! Fő a vidámság: aki tovább él, többet örököl!

*A szolgák jönnek-mennek, rendezkednek. – Jön Capulet, Lady Capulet, Capulet Nagybácsi, Júlia, Tybalt, Dajka, urak és hölgyek. Rómeó és álarcos barátai „megérkeznek”*

CAPULET

Jó estét, urak! A hölgyek közül  
akinek nem túl tyúkszemes a lába,  
az mindjárt táncol egy kört veletek!  
Nos, hölgyeim, csak nem vonakodunk?  
Aki finnyás és kéreti magát,  
az tyúkszemes, igaz? Mi? Eltaláltam?  
Isten hozott, urak. Az én időmben  
viseltem én is maszkot, sutyorogtam  
édes mesét a kislányok fülébe,  
tettem a szépet. Rég volt, rég volt, rég volt.  
Isten hozott, urak. – Rajta, zenét!  
Helyet! Helyet! Lányok, mindent bele!

*Megszólal a zene. Táncolnak, de Rómeó nem vesz részt*

Több fényt, szolgák! Félre az asztalokkal!  
És ne fűtsetek már, meleg van itt.  
(*Capulet Nagybácsihoz*) Ez a váratlan móka jólesik!  
Gyere, ülj le, Capulet bácsikám,  
mi már a táncainkon túl vagyunk.  
Hány éve lehetett, hogy te meg én  
álarcot tettünk?

CAP. NAGYBÁCSI

Harminc, legalább.

CAPULET

Na várj, hát annyi nincs, hát annyi nincs:  
Lucentiónak volt a lakodalma!  
Jövő pünkösdkor lesz huszonöt éve,  
hogy maszkabálban voltunk, öregem.  
CAP. NAGYBÁCSI Több az, több az; a fia már idősebb,  
már harmincéves.

CAPULET

Hát ez hihetetlen.

RÓMEÓ (*egy szolgálóhoz*) Két éve még nem is volt nagykorú!  
Ki az a hölgy, aki ott egy lovagnak  
a kezét nyújtja?

SZOLGA

Nem tudom, uram.

RÓMEÓ

A fáklját taníthatná fényleni!  
Az éj sötéttségét úgy díszíti,  
mint szerencsen fülét a drágakő.  
Nem földi szépség, s mégis földi nő!  
Fehér galamb hollók közt úgy mutat,  
ahogy ő túlragyog más lányokat.  
Ha véget ér a tánc, megkeresem,  
s kezével megáldom gyarló kezem.  
Voltam-e már szerelmes? Még soha.  
Nem tudtam idáig, hogy van csoda.  
Egy Montague! Megismerem a hangját!  
(*Egy szolgálóhoz*) Fiú, hozd csak a töröm!

TYBALT (*félre*)

*Szolga el*

Hogy merészel

egy ilyen torz pofában idejönni,  
és fintorogni, ahogy mulatunk?  
A családom becsületére mondom:  
nem bűn, ha itt az életét kioltom.  
CAPULET Kedves öcsém, mért vagy oly szigorú?  
TYBALT Bácsi, egy ellenség! Egy Montague!  
A gazember beállít, s azzal tüntet,  
hogy lesajnálja itt az ünnepünket.  
Ez Rómeó, ugye?

CAPULET

Az, a szemét.

TYBALT

CAPULET

Nyugodj le, öcsém, hagyj békében őt.  
Igazán úrián viselkedik.  
És tény, ami tény: egész Veronában  
becsülik őt mint derék, tisztos ifjút.  
A város minden kincse meg nem éri,  
hogy a házamban érje sérelem.  
Úgyhogy túrd el; legjobb, ha rá se nézel.  
Ez a kívánságom, tartsd tiszteltben,  
viselkedj rendesen, ne füstölögj;  
így járkalni egy bálban nem való.  
De itt van ez a betolakodó!  
Ezt nem tűröm.

TYBALT

CAPULET

Pedig tűröd bizony!

A mindenit, fiam! Kinek beszélek?  
Ki itt a gazda, nézd már, te vagy én?  
Még hogy nem tűröd? A jóistenit!  
Botrányt csinálj a vendégek között?  
Ne kakaskodjál itt, ne játszd a hőst!  
Bácsi, ez megalázó.

TYBALT

CAPULET

Na, elég,  
szemtelen tacskó. Nézzenek oda!  
Majd megkapod! Én tudom, mit beszélek.  
Na várj csak, még megütöd a bokádat!

*A táncszám véget ér, Júlia visszamegy a helyére, ahol Rómeó már várja*

(*Felváltva hangosan, illetve Tybalthoz halkán*)  
Jól van, édeseim! – Ne hóbörögj,  
elhallgass végre – Fényt még, fényt! –, különben  
én hallgattatlak el! – Úgy, csak vidáman!  
Ha kényszerű csend és vágyott harag  
ütözik bennem, nyugtom nem marad.  
E tréfát Rómeó most élvezi;  
megyek – de még keserves lesz neki! (*El*)

TYBALT

RÓMEÓ (*megfogja Júlia kezét*) Ha méltatlan kezemmel meggyalázok  
egy szentélyt, szép nyugalmát háborítva,  
a két ajkam, két piruló zarándok,  
e durvaságot csókkal elsimitja.

JÚLIA

Jó zarándok, ne bántsd a kezedet,  
hisz jámborság mozgatja, semmi más.  
A szentet hívó kéz érinti meg,  
s a zarándokok csókja: kézfogás.

RÓMEÓ

S vajon a szenteknek nincs ajka, szája?

JÚLIA

Van, zarándok; csak imára való.

RÓMEÓ

Engedd, szép szent, hogy most ajkam csinálja,  
mit eddig kezem, üdvöt áhító.

JÚLIA

A szent nem mozdul – bár nem szívtelen.

RÓMEÓ

Ne mozdulj hát, s imám bevégezem. (*Megcsókolja*)  
Ajkam bűnét elvette ez az áldás.

JÚLIA

Mert átkerült az én ajkamra könnyen.

RÓMEÓ

Bűn, tőlem hozzád? Mily édes kihágás!

Most add vissza. (*Megint megcsókolja*)

JÚLIA

Úgy csókolsz, mint a könyvben!

DAJKA (*odalép hozzájuk*)

Kisasszony, édesanyja kéreti.

*Júlia átmegy az anyjához*

RÓMEÓ (*a Dajkához*) Ki az ő anyja?

DAJKA

Jaj, fiatalúr,

az ő anyja a ház úrnője itten;  
jó asszony az, tisztalelkű, okos.

A lányt én szoptattam valamikor.

Csak annyit mondhatok: őt megszerezni  
nem rossz befektetés.

RÓMEÓ (*félre*)

Egy Capulet!...

Micsoda végzet! Az életemet  
zálogba tettem ellenségeimhez!

BENVOLIO

Induljunk; most legjobb a hangulat.

RÓMEÓ

S én végleg elvesztem nyugalmamat.

CAPULET

De, uraim, ne készülődjenek!

Jön egy kis desszert, frissítők, ez-az.

*A maszkosok valamit súgnak a fülébe*

Ja úgy? Hát akkor, nagyon köszönöm.  
Köszönöm, uraim, jó éjszakát. –  
Hozzatok fáklyát! Menjünk lefeküdni.  
(*Capulet Nagybácsihoz*) Hiába, öregem, későre jár,  
pihenni kell.

*Mindenki megy kijelé, csak Júlia és a Dajka marad*

JÚLIA

Dadus, gyere! Ki az az úr: az ott?

DAJKA

Tiberio fia, az örökös.

JÚLIA

És az, amelyik most megy ki az ajtón?

DAJKA

Ha jól látom, az Petruccio, az ifjabb.

JÚLIA

És mögötte, aki egyszer se táncolt?

DAJKA

Azt nem tudom.

JÚLIA

Menj, kérdezd meg.

*A Dajka elmegy*

Ha nős volna netán,

a sírom lesz a nászi nyoszolyám.

DAJKA (*visszajön*)

Az Rómeó a Montague-családból.

Nagy ellenségünk egyetlen fia.

JÚLIA (*félre*)

Szeretem azt, akit gyűlölni kéne:

nem tudtam, ki – csak néztem a szemébe.  
Milyen baljós csillagzat üldöz engem,  
hogy esküdt ellenséget kell szeretnem?  
Mi van? Mi van?

DAJKA

JÚLIA

Á, csak egy versike,  
tánc közben tanultam.

*A házból kiáltás: „Júlia!”*

DAJKA

Igen, igen!

Menjünk, szívem, nincs itt már senki sem.

*Mindketten el*

## II. felvonás, előbeszéd

NARRÁTOR (*jön*)

A régi vágy fekszik halálos ágyán,  
új érzés jön, mely örökébe lép.  
A szép, akiért zokogott oly árván,  
Júlia mellett már csöppet se szép.  
Most Rómeó szeret, és szeretik:  
él a varázs, mit pillantása keltett.  
Ám ellenségéért epkedik,  
s a lány is félve lothat csak szerelmet.  
A vélt ellenség alkalmat keres,  
hogy suttoghasson édes szavakat;  
a lány szerelmi gondja kétszeres,  
hisz Rómeót látnia sem szabad.  
De erőt ad a vágy, s rájuk köszön  
a végső bajban a végső öröm. (*El*)

## II. felvonás, 1. szín

*Hely: utca Capuleté kertfala előtt. Idő: vasárnap éjjel*

RÓMEÓ (*jön*)

Hogy menjek el, ha itt van a szívem?  
Fordulj, nehéz Föld, közeped felé!

*Rómeó elrejtőzik. – Jön Benvolio és Mercutio*

BENVOLIO

Rómeó! Hova lettél? Rómeó?!

MERCUTIO

Hát esküszöm,

BENVOLIO

hogy volt esze, és hazament aludni.  
Erre szaladt, és beugrott a kertbe.  
Hívjad, Mercutio!

MERCUTIO

Sőt: megidézem! –  
Rómeó! Bánatörült! Vágybolond!  
Jelenj meg előttem mint lenge sóhaj,  
egy rímet mondj, az énnekem elég.  
Kiáltsd, hogy „ó, jaj”! Mondd, hogy „lány” és „vágy”!  
Egy kedves szót szólj Vénusz nénihez,  
vagy becézzesd a félvak kisfiát,  
a pucér Ámort, aki belelőtt  
a királyba, hogy kolduslányt szeressen. –  
Nem hallja, meg se mozdul, meg se rezdül:  
jelszóra vár a tetszalott majom. –  
Szólítlak Rozalin fényes szemére,  
bíbor ajkára, bársony homlokára,  
szép, hosszú, remegő combjaira,  
s a velük szomszédos területekre,  
hogy valós alakban jelenj meg itt!  
Ha hallaná ezt, nagyon mérges lenne.  
Ettől? Miért? Akkor lehetne mérges,  
ha mást erőltetnék hölgye ölébe,  
idegen testet, ami ott meredne,  
míg a kislány szépen le nem csitítja.  
Az sértő lenne. Amit én varázslók,  
az tisztességes: szerelme nevében  
őt próbálok itt életre csiholni.

BENVOLIO

MERCUTIO



BENVOLIO Menjünk – ez elbújt itt a fák közé,  
az éj nyirkos lelkével társalog.  
Szerelme vak, jól bírja a sötétet.

MERCUTIO A vaknak nem megy a célbalövészet!  
Szerintem ül egy barackfa alatt,  
s a szerelmét gyümölcsnek képzeli,  
amit a lányok egymás közt nevetve  
csak „magvaválónak” szoktak becézni.  
Ó, volna bár a hölgyed hasadéka  
szétnyílt barack, te meg egy sárgarépa!  
Rómeó, jó éjt. Megyek csicsikálni.  
Nem táborozok én itt a hidegben. –  
(*Benvolióhoz*) Gyere, menjünk.

BENVOLIO Jó. Úgyse jön elő,  
hiába szölongatjuk a homályt.

*Benvolio és Mercutio el*

## II. felvonás, 2. szín

*Hely: Capuleték kertjében, Júlia ablaka alatt. Idő: folytatólág*

RÓMEÓ (*előjön*) Az gúnyol sebet, kinek sose fájtl!...

*Júlia megjelenik fönt, de Rómeót nem veszi észre*

De csönd – ott fény gyullad egy ablakon!  
Az ott kelet, és Júlia a nap!  
Kelj föl, napom, s az irigy holdat öld meg,  
a bánattól úgyis halálra sápadt,  
hogy te, a szolgálója vagy a szebb!  
Ne légy a szolgálója, ha gonosz,  
egyenruhája zöldes-vérszegény,  
mint udvari bolondé. Ne viseld. –  
Ó az! A mindenem! Az én szerelmem!  
Bár tudná is, hogy az!...  
Beszél, de nem mond semmit; kit zavar?  
A szeme társalog, s én felelek. –  
Elbízom magam. Nem hozzám beszél.  
Az égbolt két legszebbik csillagának  
más dolga van, s ezért most arra kéri  
a két szemét, hogy ragyogjon helyettük.  
És ha az ó szeme már fönt ragyogna,  
a két csillag meg itt, az ő fejében,  
az arca szégyenszemre túlragyogná  
a csillagokat, mint lámpást a nap.  
Szeme az égből oly fényt szórna széjjel,  
hogy sok madár azt hinné: nincs is éjjel...  
Hogy támasztja az arcát a kezén!  
Bár lehetnék kesztyű azon a kézen,  
s érinteném!

JÚLIA (*hangosan, de magának*) Jaj, Istenem.

RÓMEÓ (*félre*) Beszél!

Beszélj még, fényes angyal, te, aki  
ma éjjel oly dicsőn lebegsz fölöttem,  
mint a mennyország szárnyas hírnöke  
fönt, a kifordult szemmel bámuló  
halandók feje fölött, mikor épp  
egy lustán dagadó felhőre pattan,  
s a levegő ölében ellebeg.

JÚLIA (*hangosan, de magának*) Ó, Rómeó, mért vagy te Rómeó?  
Mondj le nevedről, tagadd meg apádat –  
vagy esküdj meg, hogy örökké szeretsz,  
és én nem leszek többé Capulet.

RÓMEÓ (*félre*) Hallgassam még, vagy szóljak közbe most?

JÚLIA (*hangosan, de magának*) Csak a neved az ellenség nekem;  
te te maradsz, akárhogy hívnak is.  
Mi az, hogy Montague? Se kéz, se láb,  
se kar, se arc, se más, ami valóban  
az emberé. Hát legyen más neved!

Mit ér a név? Aminek neve „rózsa”,  
az más néven is éppoly illatos.  
Rómeó is, ha más nevet viselne,  
drága maradna és tökéletes,  
mint most. – Vesd le a neved, Rómeó,  
mely nem is részed, és cserébe engem  
végy mindenestül!

RÓMEÓ (*hangosan*) Úgy legyen! Te mondtad!

Ha szeretsz, átkeresztelem magam,  
és mostantól nem leszek Rómeó.

JÚLIA (*hallja, de nem látja*) Ki vagy te, hogy az éj leple alatt  
így a lelkembe sétálsz?

RÓMEÓ

Név szerint  
nem tudom megmondani, ki vagyok.  
A nevemet, szép szent, utálok én,  
mert az a név ellenséged neked.  
Ha papíron volna, most összetépném.

JÚLIA

A fülem tán még száz szót se ivott  
a beszédedből, s már föl ismerem!

RÓMEÓ

Nem Rómeó vagy, az a Montague?  
Egyik se vagyok, ha nem kedveled.

JÚLIA

Hogy jöttél be ide, és mit akarsz?  
A kertfal magas, átmászni nehéz;  
a hely számodra maga a halál,  
ha itt találnak a rokonaim.

RÓMEÓ

A vágy röpitett át a falakon,  
hisz nem állhatja útját holmi kő;  
a vágy, amit tud, megteszi merészen.  
A rokonaidtól nem félek én.

JÚLIA

Ha itt meglátnak, azonnal megölnék.  
A szemed hússzor annyira veszélyes,  
mint az ő kardjuk. Nézz rám édesen,  
s az páncél gyanánt véd majd ellenük.

JÚLIA

Az istenért, nehogy meglássanak!  
Elrejt előlük az éj köpenye.

RÓMEÓ

Ha nem szeretsz, nem baj, ha itt találnak;  
öljön meg inkább most a gyűlölet,  
mint hogy szerelmed nélkül nyomorogjak.  
Ki mondta meg, hogy hogy találj ide?  
A szerelem sarkallt, hogy kinyomozzam;  
tudást adott, én meg hozzá szemet.  
Én nem vagyok hajós, de tengerek  
legtávolabbi partjaira is  
elhajóznék ily drága áruért.

JÚLIA

RÓMEÓ

Az arcomat mint maszk fedi az éj,  
különben pirulhatnék mindazért,  
amit az előbb hallottál a számból.  
Illene, persze, finnyásan tagadni,  
hogy miket mondtam... Mit számít az illem?  
Szeretsz? Tudom, hogy azt mondod: „igen”,  
s én bízom benned. Mert ha esküdöznél,  
lehet, hogy rászednél. A szeretők  
esküszégeit Jupiter is  
csak neveti. Édes jó Rómeó,  
ha szeretsz, mondd ki tisztán, egyszerűen.

JÚLIA

Ha úgy érzed: könnyen adom magam,  
hát leszek durcás, szeszélyes, hideg,  
hogy udvarolhass – egyébként soha.  
Túlságosan szeretlek, Montague,  
ezért tán úgy tűnik: könnyű a vérem;  
de hidd el, drága ember, hübb leszek,  
mint akik számításból hívősek.

JÚLIA

Én is akartam hívős lenni, tudd;  
de te váratlanul tanúja lettél  
szerelmi sóhajomnak. Hát bocsánat:  
ne gyors szeszélynek tudd be vágyamat,  
melyre most fényt derített a sötét.

RÓMEÓ

Drágám, az áldott holdra esküszöm,  
mely ezüsttel hinti a lombokat – –  
A holdra ne esküdj, mert állhatatlan:  
változva futja pályáját havonta;

JÚLIA

RÓMEÓ  
JÚLIA  
nehogy szerelmed is olyan legyen.  
Hát mire esküdjek?  
Ne esküdjöz.  
Vagy ha akarsz, esküdj édes magadra:  
te vagy bálványozásom istene,  
és én hiszek neked.

RÓMEÓ  
JÚLIA  
Ha van szívemben – –  
Ne esküdj mégse. Mert öröm, hogy itt vagy,  
de az nem, hogy már szerződést kötünk.  
Túl gyors, túl kapkodó, túl hirtelen,  
mint a villám, mely eltűnik, mire  
kimondanád, hogy „villámlik”. – Jó éjt.  
Szerelmünk gyöngye bimbóját a nyár  
virággá érleli lehetévével,  
mire legközelebb találkozunk.  
Jó éjt, jó éjt. A lelked pihenése  
édes legyen, mint szívemben a béke.  
Csak nem küldesz el, üres kézzel, így?  
Mit adhatnék a kezébe ma éjjel?  
Viszonzást vártam, édes vallomást.  
Azt odaadtam már kéretlenül;  
bár ne tettem volna, s meglenne még!  
Hát visszavonnád? De miért, szerelmem?  
Hogy újra adhassam, most már magamtól;  
hisz arra vágyom, ami már enyém.  
Szerelmi gazdagságom, mint a tenger,  
tágas és mély; minél többet adok,  
annál több jut nekem, mert végtelen. –  
Zajt hallok bent. Jó éjt, kedves fiú!

*A Dajka bentről szólítja Juliát*

Jövök, Dadas! – Gondolj rám, édes Montague!  
(*Indul be, majd visszafordul*)  
Maradj kicsit még, mindjárt kijövök. (*El*)

RÓMEÓ  
Ó, áldott, áldott éjszaka. De félek,  
hogy mivel éjjel van, csak álmodom;  
túl hízogó, hogy valóság legyen.

JÚLIA (*megjelenik fönt*) Csak két szót, Rómeó, aztán jó éjt!  
Ha tisztességesek a vágyaid,  
ha házasságra gondolsz, úgy üzend meg  
(majd küldök hozzád holnap valakit):  
hol és mikor mondjuk ki az „igent”;  
én lábad elé rakom mindenem,  
s mint uramat követlek bárhová.

DAJKA (*bentről*)  
JÚLIA  
Kisasszony!  
Jövök már! – Ám ha nem így gondolod,  
akkor könyörgöm – –

DAJKA (*bentről*)  
JÚLIA  
Kisasszony!  
Azonnal jövök!  
(*Rómeóhoz*)...ne udvarolj, hagj kinommal magamra.  
Holnap elküldök valakit.

RÓMEÓ  
JÚLIA  
RÓMEÓ  
Ezerszer is jó éjszakát. (*El*)  
Ezerszer rossz magányban vágyini rád.  
A szerelmes úgy fut párja felé,  
mint iskolából haza a gyerek;  
de most, hogy szerelmemet itt hagyom,  
gyerek vagyok, és tanulni megyek.

*Rómeó indul kifelé. – Júlia megjelenik fönt*

JÚLIA  
Hsszt, Rómeó, hsszt! Hallod, itt a solymász,  
hogy büszke sólymát visszacsalogassa.  
Most rab vagyok, rekedt és halk szavú,  
de Echó barlangját is telezúgnám,  
hogy torka, mint az enyém, berekedne,  
míg ismételtetné, hogy „Rómeó”.

RÓMEÓ (*visszafordul*) Az én drágám szólítja a nevem!

JÚLIA  
RÓMEÓ  
JÚLIA  
A szerelmesek szava színezüst,  
mint finom éji zene, ha fülelsz.  
Rómeó!  
Kicsi sólymom!  
Holnap hánykor  
küldesek hozzád?

RÓMEÓ  
JÚLIA  
Dél előtt kilenckor.  
Rendben. De mintha húsz év volna addig...  
Most nem tudom, hogy mért szóltam utánad.  
Hadd álljak itt, amíg eszedbe jut.  
Ha itt állsz, akkor végleg elfelejtem,  
s csak az jut eszembe, hogy jó veled.  
Akkor még állok, és te még felejtés.  
Már nem is emlékszem, hogy hol lakom.  
Mindjárt reggel van; el kell küldjelek,  
de csak picit, ahogy a madarat  
kiengedi kezéből a gyerek,  
mint béklyókba tekert szegény rabot,  
majd kis selyemfonálon visszarántja,  
mert féltékeny a szabadságra is.  
Lennék a madarad.

RÓMEÓ  
JÚLIA  
Én is szeretném;  
de nem élnéd túl a kényeztetést.  
Jó éjt, jó éjt. A búcsú édes bánat:  
úgyis tudom, hogy holnap újra látlak! (*El*)

RÓMEÓ  
Szíved nyugodt, álmod békés legyen.  
Bár lennék én az álom szemedén!  
A szürke hajnal rákacsint az éjre,  
kelet felhőit csíkozza a fénye.  
A sötétség már foltos és szakadt,  
szétporlik a Nap kereke alatt.  
Most lelkiatyámhoz futok: segítsen,  
mert nálam boldogabb ma senki sincsen! (*El*)

## II. felvonás, 3. szín

*Hely: utca Veronában, esetleg mező vagy a ferences kolostor kertje. Idő: hétfő reggel. Jön Lőrinc barát egy kosárral*

LŐRINC  
Még mielőtt a nap magasra hág,  
s fölszárítja az éj hús harmatát,  
megtöltöm kosaram, mint minden reggel,  
mérgező gyomokkal, gyógyító füvekkel.  
A föld az élet anyja s temetője,  
mi beléhull, ismét kinő belőle.  
Méhéből sarjadó sok gyermeke  
a keblét szopva együtt él vele.  
Sok növény van, melynek számos a haszna,  
de egy sincs, melynek célja ne akadna.  
Nagyon becses, titokzatos erő,  
amellyel bír a fű, a fa, a kő.  
Nem él a földön oly hitvány dolog,  
amelyben egy kis jószág nem mozog;  
de olyan jó sincs, mely ne válna rosszá,  
ha valaki rossz céllal nyúlna hozzá.  
Az erény árt, ha rossz kézbe kerül,  
s a jóra használt bűn megnevesül.

*Jön Rómeó, akit Lőrinc barát egyelőre nem vesz észre*

E gyöngye virág friss héjában itt  
egyszerre méreg s gyógyhatás lakik.  
Szagold meg – s vígan élénkül a véred;  
ízleld meg – s megszűnik benned az élet.  
Emberben, fűben két király csatázik:  
erény az egyik, durva vágy a másik,  
s ahol a rosszabbik teret talál,  
ott, mint a hernyó, pusztít a halál.

RÓMEÓ  
LÓRINC

Jó reggelt, atyám!

Áldassék az Úr!

Ki üdvözöl ilyen váratlanul? (Meglátja)  
Fiam!... Téged nyomaszt valami bánat,  
ha kora reggel otthagysz az ágyat.  
Az öregek szemén a gond figyel,  
így ott az álom ritkán nyugszik el;  
de ahol ifjú alszik, tiszta aggyal,  
a szép álmod nem űzi el a hajnal.  
Úgy sejtem én, ha fönn vagy ily korán,  
a gond kopogtat lelked ajtaján –  
nem ez a helyzet? Akkor már tudom:  
még le se feküdt az én Rómeóm!

RÓMEÓ  
LÓRINC  
RÓMEÓ

Így igaz. Küszködtem, de édes kinnal.  
Szent Isten! Csak nem voltál Rozalinnal?  
Rómeó: Hogy Rozalinnal? Ugyan, atya! Nem.  
Őt sikerült már elfelejtenem.

LÓRINC  
RÓMEÓ

Azt jól is tetted. Akkor, merre jártál?  
Elmondanám, ha türelemmel várnál.  
Ellenségek közt élveztem a bált,  
mikor az egyikük szíven talált,  
s én ugyanúgy őt. Kettőnk nyílt sebére  
a szent orvosság nálad van letéve.  
Nincs bennem gyűlölet, lásd, szent atyám,  
hisz ellenségemet gyógyítanám.

LÓRINC

Fiam, te oly ködösen gyónsz nekem:  
a föloldozás is ködös legyen?

RÓMEÓ

Kimondom őszintén: szerelmem tárgya  
a gazdag Capulet egyetlen lánya.  
Ahogy én őt, úgy ő engem szeret,  
együtt van minden, ha megszenved  
szent házassággal. Hol, mikor, hogyan  
találkoztunk, beszéltünk titkosan,  
majd elmesélem. Azt mondd meg, atya,  
hogy minket össze tudsz-e adni ma?

LÓRINC

Szent Ferenc sebeire! Mi van itt?  
Már elfeledted Rozalint, akit  
forrón szerettél? Lám, az ifjú lelkek:  
nem szívükkel, csak szemükkel szeretnek...  
Jézus Atyám! Sápadt orcáidat  
hogy marta könnyed Rozalinnal miatt!  
Hiába öntötted a sós levet  
szerelmedre – most meg se érleled?  
Még el se oszlott sóhajod köde,  
nyöszörgéseddel vén fülem tele,  
az arcodon ott látszik a nyoma  
egy könnyecseppnek: nemrég száradt oda!  
Ha te voltál, ki esküdtél neki,  
akkor ez mind Rozalint illeti.  
Most más lettél?... Hol ily gyarló a férfi,  
a nők bukását jobb, ha szó se éri!

RÓMEÓ  
LÓRINC  
RÓMEÓ  
LÓRINC

Folyton csak szidtal Rozalinnal miatt.  
A vak bálványozásért szidtalak.  
És hogy temessem el.

RÓMEÓ

De nem azért,  
hogy közben egy másikkal kicseréld.  
Kérlek, ne bánts. Akié most a szívem,  
az szerelmemet viszonozza híven.  
A másik nem.

LÓRINC

Az jókor látta meg,  
hogy szerelmed csak betanult szöveg.  
Na, gyere velem, te kis ingatag,  
egy okom van, hogy támogassalak:  
talán e házasság vehetne véget  
a két család ősi gyűlöletének.

RÓMEÓ  
LÓRINC

Jaj, menjünk már; futnék, mint a higany.  
Ki lassan jár, tovább ér; ne rohanj!

Mindketten el

## II. felvonás, 4. szín

Hely: Utca Verona más részén. Idő: hétfő délelőtt. Jön Benvolio és Mercutio

MERCUTIO Hol az ördögbe van ez a Rómeó? Haza se ment az éjjel?  
BENVOLIO Az apjához nem. Kérdeztem a szolgáját.  
MERCUTIO Az a sápatag kőszívű fruska, az a Rozalinnal, addig kínozza,  
hogyan fog bolondulni.  
BENVOLIO Tybalt, az öreg Capulet rokona levelet küldött neki az apjához.  
MERCUTIO Kihívja párbajra, szerintem.  
BENVOLIO Rómeó ki fog állni.  
MERCUTIO Az erkélyre, integetni, és elmond egy verset.  
BENVOLIO Nem, ki fog állni a levél írójával szemben; arra áll ki, amire  
kihívták.  
MERCUTIO Jaj, szegény Rómeó, már halott is: átdöfte egy fehér fruska  
fekete szemét, fülét átlötte egy szerelmi dal, a szíve közepén a fehér kör-  
be beleállt a vak kisfiú vesszőcskéje. És ő fog Tybalt ellen kiállni?  
BENVOLIO Miért, ki ez a Tybalt?  
MERCUTIO A Kacor király, de több is annál. Ő az etikett bátor bajnoka:  
úgy vív, ahogy más ember kottából énekel: tartja a tempót, őrzi a közö-  
ket, figyeli a ritmust. Tiszteli a szünetjelet is: egy – kettő – és háromra  
mellbe szúr. Ő a selyemgombok mészáros, párbajhős, igazi párbajhős,  
osztályon felüli úriember, egy sértéslexikon, egy két lábon járó párbaj-  
ködex. Ő, az a halálos *passado*, a *punto reverso*, az *hay!*  
BENVOLIO A micsoda?  
MERCUTIO A franc ezekben az idétlen, selypítő, affektált majmokba,  
ezekben a nyelvrontókba! „Jezzusom, de jó kis penge, juj, de szép szál  
férfi, ah, de jó kis kurva!” – Hát nem szomorú, öregfiú, hogy megszáll-  
nak minket ezek a színes döglegyek, ezek a divatzabálók, ezek a „par-  
doné-moák”, akik nem tágtanak az újtól, úgyhogy mindenütt szűk  
nekik a régi? Ő, a finom csontjaik! Kemény nekik a régi fapados világ!

Jön Rómeó

BENVOLIO Itt jön Rómeó, itt jön Rómeó!  
MERCUTIO Ki van belezve, már csak rom e'. Ó!... Így lesz az eleven hús-  
ból pácolt hering: az élet végén a hal áll! Neki most Petrarca kell, a  
könnyben úszó költő. Az ő hölgyéhez képest Petrarca Laurája kony-  
halány (bár annak, sajnos, jobb költő volt a szerelme); Rozalinnal mellett  
Dido csak didereg, Kleopátra mehet hátra, Heléna egy hetéra, Héro egy  
kis hernyó, Thisbe szemeké, de kit érdekel? Signor Rómeó, bonjour.  
Francia köszönés a francia bugyogódnak. Tegnap este szépen fölültet-  
tél minket.  
RÓMEÓ Jó reggelt nektek is. Hova ültettek föl?  
MERCUTIO A hintára, kis barátom. Nagyon lendületbe jöttél, mi?  
RÓMEÓ Ne haragudj, Mercutio, fontos dolgom volt, és ilyenkor nem  
bűn, ha az ember az udvariasság szabályait is áthágja.  
MERCUTIO Miért, talán még mást is áthágtál az éjjel? Egy hártványékony  
kertfát?  
RÓMEÓ Azt megmászni szokás. Én csak szabályokat hágtam át.  
MERCUTIO És? Megvolt az eredmény?  
RÓMEÓ Megvolt, ha éppen tudni akarod.  
MERCUTIO Megvolt?! Most kimutattad a fogad rózsaszínjét!  
RÓMEÓ Róza-színjét? Arrafelé szimatolsz?  
MERCUTIO Róza-linjét! Szimatolja ki-ki a magáét.  
RÓMEÓ Nekem csak a cipőmön van rózsaszín, azt szimatolhatod.  
MERCUTIO Jaj, de vicces. Majd ha rózsailatta lesz a cipődnek, akkor  
megszagolom.  
RÓMEÓ Leveszem szívesen, úgyis elég meztlábás humor megy itt ma.  
MERCUTIO Lépj közbe, Benvolio, fárad az agyam.  
RÓMEÓ Tempó, fiúk, tempó, különben hazamegyek.  
MERCUTIO Most pankráció ez vagy tisztos birkózás? Arról nem volt  
szó, hogy egymás fülét is lehet csavargatni.  
RÓMEÓ Csavargasd a sajátodat, ha nincs mivel játszál.  
MERCUTIO Na, ezért kapsz egy pusztát a füledbe.  
RÓMEÓ Tudom, hogy le akarod harapni a fületem, éhes disznó.  
MERCUTIO A füledet meghagyom, úgyszint másod.

RÓMEÓ Második fülem? Nézd meg. Kettőig se tudsz számolni?  
 MERCUTIO Kettőig nem, mert én eleve kettőről indítok, így numerikusan.  
 RÓMEÓ Ó, kettős nyelved van, mint a kígyónak?  
 MERCUTIO És milyen fürge! Behúztam, máris kitolom.  
 RÓMEÓ Érdekes, én kihúztam, máris betolom.  
 MERCUTIO Na! Látod, mennyivel jobb ez, mint szerelmesen nyöszörögni! Most jó cimborá vagy, most Rómeó vagy. Most az vagy, ami vagy, nemcsak az vagy, ami vágy. A sok nyálcsorgató szerelmességtől olyan voltál, mint a hülyegyerek, akinek kilóg a rózsaszín nyelve, és nem tudja hova dugni.  
 BENVOLIO Hagyd abba, hagyd abba.  
 MERCUTIO Melyikbe' hagyjam? Én abba' hagyom, ahova dugtam.  
 BENVOLIO Ez most már kicsit túl van dagasztva.  
 MERCUTIO Az én rózsaszín nyelvem, az nincs túldagasztva. Az akkora, amekkora. És mondhatom, sokakra igen mély benyomást gyakorol a szónoki művészetem.  
 RÓMEÓ Hú, mi jön itt!

*Jön a Dajka és kísérfője, Péter*

Vitorla a láthatáron!  
 MERCUTIO Kettő: egy gatyá meg egy bugyi.  
 DAJKA Péter!  
 PÉTER Igenis.  
 DAJKA A legyezőmet, Péter!  
 MERCUTIO Adj oda, jó Péter, hadd fődje el orcáját, mert a kettőből a legyező a szebbik.  
 DAJKA Jó reggelt kívánok az uraknak.  
 MERCUTIO Jó estét kívánok, szépasszony.  
 DAJKA Hogyhogy jó estét?  
 MERCUTIO Forró este van, bizony, mert a napóra dorongja épp a dél pöckét simogatja.  
 DAJKA Na de kérem! Micsoda ember maga?!  
 RÓMEÓ Olyan, asszonyom, akit az Isten azért teremtett, hogy lássa a saját képét tönkretéve.  
 DAJKA Na lássa, ezt jól megmondta: „a saját képét tönkretéve”, ez jó. Uraim, meg tudja valaki mondani, hol találok egy Rómeó nevű fiatalurat?  
 RÓMEÓ Én tudom; de Rómeó fiatalúr öregebb lesz, mire megtalálja, mint volt, amikor keresni kezdte. Én vagyok a legifjabb ilyen nevű, ha nincs rosszabb.  
 DAJKA Nagyon jól mondja.  
 MERCUTIO Jól mondja, hogy „rosszabb”? Maga mondja rosszul, hogy „jól”! Maga nem elég okos.  
 DAJKA (Rómeóhoz) Ha maga az az úr, szólhatnék magával *diszkrétén*?  
 BENVOLIO Meg fogja *intrikálni* valami vacsorára.  
 MERCUTIO Kerítés! Kerítés! Itt szalad!  
 RÓMEÓ Mi szalad itt?  
 MERCUTIO A nyulacska, uram, hacsak nem ül máris a fűben, és várja, hogy a szőrére vadászzanak; kéne neki egy jó szajhahaj-hajsza. (*Fel-alá jár előttük, és rögtönözve énekel*)  
 Nyili-nyali nyúl,  
 szőre közé nyúl,  
 melegíti vén kezét a muff.  
 Bácsi odanyúl,  
 duplájára nyúl;  
 hiába, mert nem szorul a muff!  
 Rómeó, nem jössz haza hozzátok? Odamegyünk ebédelni.  
 RÓMEÓ Majd jövök utánatok.  
 MERCUTIO (a Dajkához) Ég áldjon, agg anyám, ég áldjon, (*Énekelve*) ó hölgy, ó hölgy, ó hölgy.

*Mercutio és Benvolio el*

DAJKA Elnézést, uram, de ki volt ez az arcátlan alak, akiből így dől a disznóság?  
 RÓMEÓ Olyan úriember, édes jó Dajka, aki imádja a saját hangját hallani. Többet beszél egy perc alatt, mint amennyit tesz egy hónap alatt.  
 DAJKA Ha én rámer mondani valamit, hát én lelohasztom a kedvét, akármekkora dağad is a mellénye neki, meg még húsz hozzá hason-

lónak. És ha én nem tudom a helyére tenni, majd lesz, aki teszi. A pimasz fráter! Én nem vagyok a kis lotyója neki, se a briganti bandatársa! (*Péterhez*) Te meg csak itt állsz, és tőröd, hogy minden jöttment a kedvét töltse rajtam!

PÉTER Én nem láttam, hogy bárki a kedvét töltötte volna magán, másképp már kinn is volna a fegyverem. Higgye meg, kardot rántok én, mint bárki más, ha okot látok valami jó csetepatéra, és még a jog is az én oldalamon van.

DAJKA Hát, Isten az atyám, én olyan ideges lettem, hogy mindenem remeg. A pimasz fráter!... Kérném, uram, egy szóra – ahogy mondtam, a kisasszonykám megbízott, hogy keressen meg magát. Hogy mit üzent, azt megtartom magamnak. Annyit mondok csak előre, hogy ha maga az orránál fogva vezeti őt, úgymond, az nagyon ronda egy magatartás volna, úgyhogy, mert a kisasszony nagyon fiatalka. Szóval, ha maga szélhámoskodni akar vele, az igen csúnya dolog volna egy úri-kisasszony irányában, és alantas.

RÓMEÓ Dajka, kérem, adja át tiszteletemet a kisasszonynak. Megesküszöm magának –

DAJKA Na, ez már beszéd, meg is mondom neki. Istenem, Istenem, de nagy lesz az öröme!

RÓMEÓ Mit akar neki megmondani, jóasszony? Ide se figyel.

DAJKA Megmondom neki, fiatalúr, hogy maga megesküszik – szerintem ez igen úriemberi ajánlat.

RÓMEÓ Találjon a kisasszony ürügyet, hogy győzni mehessen ma délután; Lőrinc barátnál meggyónunk, s azonnal megesküszünk. (*Pénzt nyújt a Dajkának*) Ezt fogja, köszönöm.

DAJKA Jaj, igazán, uram, egy fillért se.

RÓMEÓ Fogadja csak el.

DAJKA (*elfogadja*) Ma délután, uram? Ott lesz a lány.

RÓMEÓ Maga legyen a kolostor mögött: a szolgám közben odához magának egy kötélből font létraszerűséget, mellyel a boldog parancsnoki hídra fölhangok majd titokban éjszaka. Menjen, vigyázzon; én hálás leszek. Menjen. A kisasszonyt tiszteltem.

DAJKA Az ég áldja meg. Hallgasson ide.

RÓMEÓ Mi van még, drága Dajka?

DAJKA Tud hallgatni a szolgál? Mondom rég: egy titokhoz két ember pont elég!

RÓMEÓ A szolgám rendkívül megbízható.

DAJKA Hát, uram, a kisasszonykám a legédesebb lány. Istenem, mikor még épp csak gügyögött!... Jaj, van a városban egy nemesúr, bizonyos Párizs, aki nagyon szeretné magának megcsípni, de az én lelkecském inkább találkozna egy varangyos békával, mint övele. Néha bosszantom is evvel, mondom neki: ez a Párizs, ez a derekabbik – de tudja meg, amikor ezt mondom, a lány olyan fehér lesz, mint egy komplett ágynemű. Mondja, a „rozmaring” meg a „Rómeó” nem ugyanazzal a betűvel kezdődik?

RÓMEÓ De igen, Dadus – na és? Mind a kettő „R”-rel.

DAJKA Ne ugrasson engemet, mi az, hogy „er”? Tudom én, hogy „ró”-val kezdődik. „Er” – na eredjen! A kisasszony a legszebb mondatokat tudja, mind ezzel a „ró” betűvel: „Rómeó”, meg „rozmaring”. Maga nagyon örülne, ha hallaná.

RÓMEÓ Tiszteltem a kisasszonyt.

DAJKA Meglesz, ezerszer is! – Péter!

PÉTER Igen.

DAJKA Menj elöl, és siessünk.

*Mindketten el*

## II. felvonás, 5. szín

*Hely: Capuleték háza vagy kertje. Idő: hétfő délben*

JÚLIA (*jön*)

A Dajkát pont kilenckor küldtem el, és azt mondta: félóra múlva itt lesz. Lehet, hogy nem találja? Á, dehogy.

Olyan lassú!... A szerelem futára  
mért nem lehet inkább a gondolat,  
mely gyorsabb, mint a sötét dombokon  
az árnyakat szétszóró napsugár?  
Ezért húzzák Vénuszt könnyű galambok,  
ezért jár a kis Amor szárnyakon.  
Most éri el a nap a mai útja  
legtetejét, s kilenctől mostanáig,  
az három hosszú óra – mégse jön.  
Ha érző szíve volna, ifjú vére,  
lendülne fürgén, ahogy labda száll,  
a szavam átütné az édesemhez,  
s az vissza énnekem.  
De sok öreg már szinte nem is él:  
ügyetlen, nehézkes, ólomfehér.

*Jön a Dajka és Péter*

Úristen, itt van! Jaj, Dadus, mi újság?  
Beszéltél vele? Küldd ki most a szolgát!  
Péter, várjál a kapuban.

DAJKA

*Péter el*

JÚLIA Édes Dadus – de mért vagy szomorú?  
Ha rossz a hír, mondd akkor is vidáman;  
ha jó, ne rontsd el az édes zenét  
egy ilyen savanyú előadással.

DAJKA Fáradt vagyok, hagyj békén egy kicsit.  
Jaj, öreg csontjaim. Ennyit rohanni!

JÚLIA Neked adom a csontom – add a hírt!  
Gyerünk, beszélj, édes Dadus, beszélj!

DAJKA De sürgős, Jézusom! Várnál kicsit?  
Nem látod, hogy nem kapok levegőt?

JÚLIA Ha nem kapsz levegőt, hogy futja arra,  
hogy kimondjad, hogy nem kapsz levegőt?  
Az időhúzás magyarázatára  
már hosszabb, mint az üzenet maga!  
Jó híred van vagy rossz? Erre felelj,  
mondd ki – majd ráérnek a részletek.  
Hadd tudjam végre meg, hogy jó vagy rossz!

DAJKA Na szóval, bután választott a kisasszony. Nem tudod te, hogy kell  
férfit választani. Rómeó? Hát ő nem... Talán arca jobb, mint bárki, de  
az alakja, az túlesz mindenki másén, és a keze-lába, teste, arra nem ér-  
demes szót vesztegetni, olyan úgyszincs még egy. Nem ő az udvariasság  
netovábbja, de a nyakamat rá, hogy szelíd, mint a bárány. Na, elég eb-  
ből, húsom, szaladj a dolgozra. Megvolt már az ebéd?

JÚLIA Még nem. De mindezt tudtam eddig is.  
Mit mond a házasságról? Mit üzent?

DAJKA Hogy fáj az én fejem! Micsoda fej!  
Úgy lüktet, mintha hús darabra esne!  
A hátam is...

*Júlia masszírozza a Dajka hátát*

...arrébb – jaj – jaj, a hátam!

Széggyelld magad, hajtasz ide-oda,  
aztán halálra ugrálom magam.

JÚLIA Ha rosszul vagy, sajnálom igazán.

DAJKA Édes, édes Dadus, mit mond a drága?  
A drágád azt mondja, mint finom úr,  
tapintatos és kedves, és csinos,  
és szerintem derék – hol az anyád?

JÚLIA Hol az anyám?! Hát, biztos odabent.  
Hol lenne? Milyen furcsákat felelsz!  
„A drágád azt mondja, mint finom úr:  
»Hol az anyád?«”

DAJKA Az Isten áldjon meg,  
mit pattogsz itten?! Nézzenek oda!  
Ez a kenőcs a fájós csontjaimra!)

JÚLIA  
DAJKA  
JÚLIA  
DAJKA

Ezentúl vidd a híreket magad.  
Ne bántsd még te is. Mit mond Rómeó?  
Elengedtek gyönni ma délután?  
El.  
Akkor máris szaladj Lőrinc baráthoz.  
Ott vár egy férj, hogy asszonnyá tegyen.  
Tessék, máris pirul bele az arcod.  
Ez minden hírre elvörösödik...  
Szaladj a templomba. Én meg megyek,  
létrát hozok, amin a szívserelmed  
a fészekbe fölmászhat éjszaka.  
Mint máhás ló, érted nyögök, ha kell;  
de éjjel a máhás ló te leszel!...  
Na, hadd egyek. – A kolostorba, fuss!  
Éljen az élet! Ég veled, Dadus!

JÚLIA

*Mindketten el*

## II. felvonás, 6. szín

*Hely: Lőrinc barát szobája a kolostorban. Idő: hétfő délután. Jön Lőrinc barát és Rómeó*

LŐRINC

Legyen e szent kötés kedves az égnek,  
hogy soha meg ne bánjuk e napot.

RÓMEÓ

Ámen. S ha sújt is minket bármi bánat,  
sosem nő túl azon az örömmön,  
amit egy percnyi látása okoz.  
Kösd össze kezünket szentelt szavakkal,  
s a halál faljon föl minket, ha bír:  
elég, ha őt enyémnek mondhatom.

LŐRINC

Az ilyen vad öröm vad véget ér:  
robban, mint mikor tűz és puskaapor  
egy csókban egyesül. Édes a méz,  
de épp finomságában émelyít,  
s elrontja végül az étvágyat is.  
Szeress hát inkább mértékkel, de hosszán:  
ki nem rohan, nem késik el sehonnán.

*Jön Júlia sietve. Megöleli Rómeót*

Itt a kisasszony. Ó, de könnyű léptű,  
nem koptatja sokat a föld kövét.  
Aki szerelmes, pókfonalon is  
végig tud menni lenge nyári szélben,  
és nem esik le: könnyű a gyönyör.

JÚLIA

LŐRINC

Majd Rómeó köszönt kettőnk nevében.

*Rómeó megcsókolja Júliát*

JÚLIA

RÓMEÓ

Túl sokat adott; illik visszaadni. *(Megcsókolja Rómeót)*  
Ó, Júlia, ha túlsordulsz te is  
az örömtől, mint én, de szebb szavakkal  
tudnád lefesteni, hát szórd tele  
édes beszéddel itt a levegőt;

JÚLIA

nyelved gazdag zenéje tárja fel,  
mit egymás boldog látása jelent!  
Az érzélem, ha valóság a magja,  
nem szóízítményekkel kérkedik.

JÚLIA

A koldus számlálja, hogy mije van;  
az én szerelmem oly bőségben árad,  
hogy kincseimnek felét sem tudom.

LŐRINC

Gyertek velem, intézzük el hamar;  
mert addig nem hagyhatlak magatokra,  
míg szent frigy össze nem fog egy kapocsba.

*Mind el*

### III. felvonás, 1. szín

Hely: utca Veronában. Idő: hétfe délután. Jön Mercutio, Benvolio és kísérőik

BENVOLIO Kérlek, Mercutio, menjünk haza, meleg van, és ha most találkozunk egy Capulet-csapattal, kész a baj. Ilyen forró napon tombol a vér.

MERCUTIO Te is olyan vagy, mint aki belép a kocsmába, lecsapja a kardját az asztalra, és azt mondja: „Adja Isten, hogy ne legyen rád szükségem!”; de már a második korsó hatására fölkapja, hogy lecsapjon a csaposra, amire pedig semmi szükség.

BENVOLIO Én ilyen fickó vagyok?

MERCUTIO Ne játszd az ártatlant, ugyanolyan forrófejű gyerek vagy, mint bármelyik olasz: amilyen hirtelen haragú, olyan haragosan hirtelen.

BENVOLIO És még?

MERCUTIO És még ha ketten is volnátok, hamarosan egy se maradna, mert megölnétek egymást. Te?... Te belekötsz egy emberbe, ha egy szál szőrrel több vagy kevesebb van a szakállában, mint neked. Belekötsz valakibe, aki gesztenyét eszik, mert neked dióbarna szemed van. Kinek van még arra szeme rajtad kívül, hogy ilyesmin fönnakadjon? Úgy tele van a fejed kötözködéssel, mint a tojáshéj a tojással, pedig már nem egyszer rántottává verték az agyadat, mert kötözködtél. Belekööttél valakibe, aki köhögött az utcán, mert fölébresztette a kutyádat, amint aludt a napon. Nem te kaptál össze egy szabóval, mert az már hűsvét előtt föl merre venni az új kabátját? Egy másikkal, mert az új cipőjébe régi fűzöt kötött? És még te óvsz engem a kötözködéstől!

BENVOLIO Ha én olyan kötözködős lennék, mint te, nem kötnének rám másfél óránál hosszabb életbiztosítást!

MERCUTIO Te a biztosítást sem kötnéd, hanem kötözködnéd!...

Jön Tybalt, Petruccio és kísérőik

BENVOLIO Kapaszkodj meg, jönnek a Capuletek.

MERCUTIO Kapaszkodjanak ők, nem érdekelnek.

TYBALT (a kísérőikhez) Gyertek mögöttem, megszólítom őket. (Mercutioékhoz) Üdvözlét, uraim, egy szóra csak.

MERCUTIO Csak egyetlen egy szóra? Tegyl hozzá még valamit, mondjuk: egy szóra és egy döfésre.

TYBALT Meg fogja látni, uram, hogy arra is kész vagyok, ha alkalmat ad rá.

MERCUTIO Muszáj neked mindent alkalomnak tekinteni?

TYBALT Mercutio, te összejátszol Rómeóval.

MERCUTIO Összejátszom? Hát mi vagyok én, valami duett? Ha te zenészek nézel, akkor készülj föl rá, hogy nagyon csúnya hangokat fogsz hallani. (A kardjára mutat) Itt a furulyám, mindjárt megtáncoltatlak veled. Még hogy én összejátszom!

BENVOLIO Ezt nyilvános helyen kell megbeszélni? Álljatok félre egy nyugodt sarokba, vagy mondjátok el higgadtan, mi baj, vagy váljunk el. Mindenki minket néz.

MERCUTIO Hát azért van szemük, hogy nézzenek! Én senki kedvéért nem mozdulok.

Jön Rómeó

TYBALT (Mercutiohoz) Jó, köszönöm; itt jön az emberem.

MERCUTIO Az embered?! Talán szolgád neked? Igaz, ha kihívod, követni fog; így „emberedre” találsz csakugyan.

TYBALT Rómeó, úgy szeretlek téged én, hogy azt csak egy szó írja le: te féreg.

RÓMEÓ Tybalt, okom van, hogy szeresselek, ezért nem fogadom illő haraggal a köszöntődet. Féreg nem vagyok; úgyhogy menj szépen. Látom, még nem ismeresz.

TYBALT Te taknyos, ezzel jóvá nem teszed, hogy megsértettél; állj ki párbajozni!

RÓMEÓ Én nem sértettelek meg, esküszöm; sőt, jobban szeretlek, mint képzeled,

csak nem tudod még érzelmem okát. Jó Capulet (olyan nekem e név, mint a sajátom!...), őrizd meg nyugalmad. Mi ez a gyáva meghunyászkodás?! A „Moltó Párbajzó” így megússza? (Kardot ránt) Tybalt, te kis patkányvadász! Na, jössz?

MERCUTIO

TYBALT Te mit akarsz tőlem?

MERCUTIO Ó, Kacor király, csak a kilenc életedből egyet. Azt simán elveszem, aztán attól függően, hogy hogy viselkedsz velem, a többi nyolcat vagy kiverem belőled, vagy nem. Fogd fölön a kardodat, és húzd már ki a bőréből! Mozdulj, különben én foglak fölön a kardommal!

TYBALT (kardot ránt) Parancsolj velem.

RÓMEÓ Mercutio, tedd el a törődöt!

MERCUTIO (Tybalthoz) Gyerünk azzal a passadoval!

Mercutio és Tybalt vívni kezdek

RÓMEÓ (kardot ránt) Benvolio, csapd le a kardjukat! Urak, ez botrányos, hagyjátok abba! Tybalt! Mercutio! Minden ilyet határozottan megtiltott a Herceg! Állj, Tybalt! Ne, Mercutio!

Rómeó a vívók közé áll. Tybalt Rómeó hána alatt átnyúlva beleszúr Mercutioba

PETRUCCIO El innen, Tybalt!

Tybalt, Petruccio és kísérőik el

MERCUTIO Ez eltalált. Dögöljön meg a két család. Kimúltam. Elment? Sértetlenül?

RÓMEÓ Mi? Eltalált?

MERCUTIO Egy karmolás, de pont elég nekem. Hol a szolgám? Kölyök, menj orvosért!

Szolga el

RÓMEÓ Tarts ki, ne félj, nem lehet mély a seb.

MERCUTIO Hát nem olyan mély, mint a kút, és nem olyan széles, mint a templomajtó, de azért elég ez, bőven elég. Most ne keress egy ideig, beletemetkezem a feladataimba. Én már nem romlok tovább e világban, mert beföztek lekvárnak. Dögöljön meg mind a két család. Most mondd meg!... Egy kutya, egy patkány, egy egér, egy macska karmolja halálra az embert! Egy hetvenkedő, egy gazember, egy szemét, aki a szabálykönyvből vív – mi az istennek áltál oda közénk? A hónod alatt döfött belém.

RÓMEÓ Én csak jót akartam.

MERCUTIO Vigyél, Benvolio, valami házba, elájulok. És mind a két család dögöljön meg, mert kukaclakomat csináltak belőlem. Ez bejött, még hozzá telibe. A két család!

Mercutio, Benvolio és kísérőik el

RÓMEÓ Ez a lovag, a Herceg rokona, a jó barátom, miattam kapott halálos sebet; a jó híretem Tybalt bemocskolta – az a Tybalt, aki egy órája a sógorom. Ó, Júlia, szépséged elpuhított: lágyul szívemben a kemény acél.

BENVOLIO (jön) Jaj, Rómeó – Mercutioának vége! Gavallér lelke a felhőkbe szállt: korán fitymálta le a földi létet.

RÓMEÓ E sötét nap sok hasonlót ígér, a bajok láncza itt véget nem ér.

Jön Tybalt

BENVOLIO Jön vissza Tybalt, ugyanúgy dühöngve!  
 RÓMEÓ Jön büszkén, hogy Mercutiót megölte...  
 Elég, ha fönt az égben van bocsánat:  
 vezessen most a tűzszemű harag! –  
 Tybalt! Vond vissza azt a „férget”,  
 mit rám akasztottál; Mercutio  
 lélekben itt lebeg fejünk fölött,  
 és téged vár, hogy hozzá csatlakozz.  
 Vagy te, vagy én, vagy mindketten követjük!  
 TYBALT Te nyavalyás, itt lenn is őt követted,  
 hát menj utána.  
 RÓMEÓ (*kardot ránt*) Döntsenek ezek!

*Vívnak. Tybalt holtan esik össze*

BENVOLIO Fuss, Rómeó! El innen,  
 a polgárórség jön, Tybalt halott!  
 Ne bámulj már! Kivégeztet a Herceg,  
 ha elkapnak. Menj! Fuss, amerre látsz!  
 RÓMEÓ A sors bolondja lettem.  
 BENVOLIO Mire vársz?!

*Rómeó el. – Jönnék a polgárok*

POLGÁR Hol van, aki Mercutiót megölte?  
 Az a Tybalt, a gyilkos, merre van?  
 BENVOLIO Tybalt? Ott fekszik.  
 POLGÁR (*a halott Tybalthoz*) Keljen föl, uram!  
 A Herceg elé kell vinnem magát.

*Jön a Herceg, Montague, Lady Montague, Capulet, Lady Capulet, kísérek*

HERCEG Ki kezdte ezt a becstelen csatát?  
 BENVOLIO Jó Herceg, elmondom, ha adsz rá módot,  
 hogy ez a gyászos vita hogy adódott.  
 Ez meghalt; Rómeó küldte a földre,  
 mert öcsédet, Mercutiót megölte.  
 LADY CAPULET Tybalt, öcsém! Fivérem kisfia!  
 Ó Herceg! Férjem! Mért kell folynia  
 e vérnek? Herceg, ha fontos a béke,  
 onts Montague-vért vérünkért cserébe!  
 Ó, öcsém, édesem!  
 HERCEG (*Benvolióhoz*) Ki kezdte újra ezt a szörnyüséget?  
 BENVOLIO Tybalt; és Rómeó övele végzett.  
 Rómeó szépen kérte: lássa be,  
 mily méltatlan az ügy, és kár kihívni  
 felséged haragját. Mindezt nyugodtan,  
 úri modorban, kisé meg hajolva -  
 de ez nem békítette meg Tybaltot,  
 ki süket füllel, féktelen dühvel  
 hegyes vasat szegez Mercutionak;  
 az éppoly hevesen szembeszegül,  
 s míg egy kézzel eltolja ügyesen  
 a hideg halált, a másik kezével  
 Tybaltnak visszaküldi; az kitér,  
 és támad. Rómeó most így kiált:  
 „Barátaim, elég!” Még ki se mondja,  
 pengéjük lecsapja fűrgé karral,  
 s közjük ront – de hónalja alatt  
 Tybalt gonoszul átszúr, s eltalálja  
 Mercutiót. Tybalt elmenekült,  
 de csakhamar visszajött Rómeóhoz,  
 kibem most feltámadt a bosszúvágy:  
 mint villám csapnak össze. Közbelépnék,  
 de késő: Tybalt holtan összerogy.  
 Amint meghalt, Rómeó elszaladt.  
 Haljak meg, ha nem mondok igazat.  
 LADY CAPULET Ez rokona a Montague-családnak,  
 így részrehajló; ne higgyünk szavának.  
 Vagy húszan vívtak összevissza itt:

honnán is tudná, hogy ki szúrta le kit.  
 Engedd, uram, hogy ítéleted kérjem:  
 Tybalt gyilkosa, Rómeó ne éljen.  
 HERCEG Tybalt meg leszúrta Mercutiót:  
 az ő véérért ki fizet adót?  
 MONTAGUE Épp Rómeó, Mercutio barátja?!  
 A törvényt szolgálta az ő hibája:  
 Tybalt bűnhődött.  
 HERCEG És e tett miatt  
 kitiltjuk Veronából a fiad.  
 Engem is érint szenvedélyetek:  
 árát az én vérem fizette meg.  
 A büntetés, mit kiszabok, kemény,  
 hogy éreztetek: mit vesztettem én.  
 Kéréstelek előtt fülem zárva lesz;  
 könny és ima fölmentést nem szerez.  
 Rómeó menjen, irgalmatlanul:  
 ha itt találják, azt nem éli túl.  
 Vigyék a holttestet; késő a bánat.  
 Ha gyilkost kimél, bűnös a bocsánat.

*Mind el, Tybalt holttestét kiviszik*

### III. felvonás, 2. szín

*Hely: Capuleték háza vagy kertje. Idő: hétfő késő délután*

JÚLIA (*jön*) Vágtassatok, tüzes lábú lovak,  
 nyugat felé, hol Phoebus éjszakázik!  
 Ha Phaëton csapkodna ostorával,  
 robognátok bizony, s utánatok  
 már itt volna az éj. Ereszd le sűrű  
 függönyödöt, szerelem-tévő éj,  
 hogy hunyjanak a szemek, s Rómeót  
 ne lássák, amint karjaimba fut.  
 A szeretők maguktól fénylenek,  
 így látnak jól – ha meg vakon szeretnek,  
 barátjuk a sötét. Gyere, te éj,  
 te sötét ruhás, szigorú nagyasszony,  
 taníts, hogy győzzek, mikor elveszítem  
 két érintetlen szív első csatáját.  
 Vess fátylat arcom vadóc vörösére,  
 míg félénk vágyam felbátorodik,  
 s illőnek érzi tettleg is szeretni.  
 Jöjj, Rómeó, te éjszakai nap!  
 Lebegsz fehéren az éj szárnyain,  
 mint holló hátán a friss téli hó.  
 Jöjj, kedves, édes, barna fürtű éj,  
 add Rómeómat. S majd ha elmegyek,  
 vedd őt, és vágd föl kicsi csillagokra:  
 úgy fogja díszíteni fenn a mennyet,  
 hogy mindenki az éjszakát imádjá,  
 s a rikító Napot nem tiszteli.  
 Jaj, vettem egy csodás szerelmi kastélyt,  
 de nem költöztem be! Eladtak engem,  
 s nem birtokolnak! Hosszú ez a nap,  
 mint türelmetlen gyerekek az alvás  
 ünnep előtt, hogy viselhesse már  
 szép új ruháját. – Itt jön a dadám!

*Jön a Dajka a kezét tördelve, kötényében a kötelek*

És híreket hoz; és mennyei szónok  
 a nyelv, mely Rómeó nevét kiejti.  
 Dadus, mi újság? És ott mit hozol?  
 Rómeó kötelét?  
 DAJKA A kötelét.  
 JÚLIA Mi van? Mit tördeled a kezedet?  
 DAJKA Jaj, szörnyű, rémes! Meghalt, érti? Meghalt!

Végünk van, végünk van, édes kisasszony!  
 Iszonyú ez! ő nincs többé! Halott!  
 Ilyen gonosz az ég?  
 JÚLIA Nem – Rómeó!  
 DAJKA Az ég, az nem gonosz, csak Rómeó!  
 Ki gondolhatta volna?... Rómeó!  
 JÚLIA Hát ördög vagy te, hogy ezzel gyötörsz?  
 Ilyen kín csak a pokolban üvölt.  
 Megölte magát? Mondd ki, hogy igen,  
 ez az „igen” számomra gyilkosabb,  
 mint sárkánykígyó halálos szeme!  
 Ma mondtam „igent” neki, s ő nekem,  
 s most mindent elvesz egy meddő „igen”?  
 Ha meghalt, mondj igent; ha nem: nemet!  
 Két szó dönti el az életemet.  
 DAJKA Láttam sebét, láttam a két szememmel  
 – Isten ne adja (*Saját mellére mutat*) – itt a mellkasán.  
 Már hulla volt, feküdt vérebe fagyva,  
 hamuszín volt, sápadt és tiszta vér;  
 úszott a vérben. Rosszul lettem ám!  
 JÚLIA Szakadj meg, szív, hisz minden szétszakadt!  
 Szemem, bezárlak, szabadon ne nézz!  
 Silány test, hullj szét, nincs, mi összetart:  
 végy Rómeóval közös ravatalt!  
 DAJKA Jaj, Tybalt, Tybalt! Nem volt jobb barátom!  
 Egy finom ember, egy igazi úr!  
 Ezt érni meg, hogy holtan lássalak!  
 JÚLIA Miféle vihar zúg mindenfelől?  
 Megölték Rómeót – s Tybalt halott?  
 Legdrágább bátyám, s még drágább uram?  
 Szóljon a végítélet trombitája,  
 mert ki él még, ha ők már nincsenek?  
 DAJKA Rómeó ki van tiltva Veronából.  
 Tybaltot ölte meg, így lett kitiltva.  
 JÚLIA Úristen! Rómeó végzett Tybalttal?  
 DAJKA Végzett bizony. Ugye rettenetes?  
 JÚLIA Ó, kígyószív a bájos arc mögött!  
 Örzött-e sárkány kincsebb tanyát?  
 Vonzó gazember, angyalarcú rém,  
 galambszín holló, farkasétkü bárány!  
 Isteni külső – romlott tartalom!  
 Minden látszatnak pont a fordítottja!  
 Elkárhozott szent, erkölcsös gazember!  
 Ó, természet, mért jártál a pokolban,  
 mikor egy ördög lelkét gonoszul  
 ily édes test édenkertjébe zártad?  
 Rútabb tartalmú könyvet nem kötöttek  
 szebb bőrkötésbe! Mért ül a hazugság  
 ily pompás palotában?  
 DAJKA Nincs igazság,  
 se hűség, se illem a férfiakban.  
 Mind rossz, mind álnok, mind képmutató.  
 Hol van a szolgám? Kis pálinka kéne.  
 Ez a sok bánat, belerokkanok.  
 Nagy szégyen ez a Rómeó!  
 JÚLIA A nyelved  
 száradjon le, ha ilyesmit beszélsz.  
 ő nem szégyenre született; a szégyen  
 szégyellne kiülni a homlokára,  
 mert trónus az, ahol a becsület  
 hordja a föld legméltóbb koronáját.  
 Ronda dolog volt becsmérelnem őt!  
 Dicséred azt, aki bátyád megölte?  
 DAJKA Gyalázzam azt, aki hitese uram?  
 JÚLIA Szegény jó férjem! Ki említse lágyan  
 a nevedet, ha én szidom, aki  
 három órája vagyok asszonyod?  
 De mért ölted meg az unokabátyám?...  
 De az megölte volna férjemet...  
 Vissza a forráshoz, ostoba könnyek,

a bánaté most minden cseppetek,  
 mit balgán az örömmek szántatok.  
 A férjem él, kit Tybalt üldözött,  
 s Tybalt halott, a férjem üldözője.  
 Ez így örvendetes. Mért sírok akkor?  
 Egy szó volt, rosszabb, mint Tybalt halála,  
 mely szíven szúrt. Én elfelejteném,  
 de jaj, az agyamba úgy beleég,  
 mint bűnösök lelkébe szörnyű tettük.  
 Tybalt halott, és Rómeó *kitiltva*.  
 Ez a „kitiltva”, ez a szó megölt  
 tízezer Tybaltot. Tybalt halála  
 elég siralmas önmagában is;  
 vagy ha a bánat társaságra vágyik,  
 és más bajokkal szövetkezve jár,  
 mért nem úgy szólt a hír: Tybalt halott,  
 meg apád vagy anyád, vagy mind a kettő –  
 ez megszokott, ilyen gyászt ismerünk.  
 De hogy Tybalt halálát az kísérvé,  
 hogy „Rómeó kitiltva” – ez a szó  
 apát, anyát, Tybaltot, Rómeót  
 és Júliát megölte mind. Kitiltva:  
 ebben határtalan és föl nem fogható,  
 örök halál van. Nincsen arra szó. –  
 Dadus, hol van most apám és anyám?  
 DAJKA Sírnak és jajgatnak Tybalt fölött.  
 Szeretnél odamenni? Elkísérlek.  
 JÚLIA Míg könnyeik Tybalt sebére folynak,  
 én siratom kitiltott Rómeómat.  
 Hozd a kötelet. – Kötél, jól becsaptak:  
 száműzték azt, ki fölött volna rajtad.  
 Szűz ágyamhoz te lettél volna útja:  
 most szüzességem már a gyászt tanulja.  
 Jöjj, kötél; jöjj, Dadus; nászágyba fekszem;  
 nem Rómeó, a halál vesz el engem.  
 DAJKA Menj a szobádba. Hívom Rómeót,  
 majd megvizgat. Tudom, hova ment.  
 Hallod?! Ma éjjel még téged vidít!  
 Most Lórinchnél lapul. Megyek oda.  
 JÚLIA (*egy gyűrűt ad át*) Add lovagomnak ezt a gyűrűt itt,  
 s mondd meg, hogy várom végső búcsura.

DAJKA

JÚLIA

DAJKA

JÚLIA (*egy gyűrűt ad át*) Add lovagomnak ezt a gyűrűt itt,

*Mindketten el*

### III. felvonás, 3. szín

*Hely: Lórincc barát szobája a kolostorban. Idő: hétfő kora este*

LÓRINC (*jön*) Rómeó! Bújj elő, te ijedős!  
 A szenvedés már szerelmes beléd,  
 és pároddá lett a nyomoruság.  
 RÓMEÓ (*jön*) Atya, mi hír? A Herceg hogy ítél?  
 Miféle keserűség várja most,  
 hogy megismerjem?  
 LÓRINC Édes, jó fiam,  
 ismersz te már efféle csúnya társat!  
 Nos, tudd meg hát, a Herceg hogy ítél.  
 RÓMEÓ Ítéletnap nekem ez az ítélet.  
 LÓRINC Enyhébb döntés hagyta el ajkait:  
 nem halál, csak kitiltás Veronából.  
 RÓMEÓ Kitiltás?! Atyám, inkább a halál!  
 A száműzetés képe iszonyúbb  
 a halálnál is. Ne mondd, hogy „kitiltás”.  
 LÓRINC Csak innen, Veronából vagy kitiltva.  
 Törődj bele – tiéd a nagyvilág!  
 RÓMEÓ Veronán túl nem létezik világ,  
 csak tisztító tűz, pokol, gyötrelmek;  
 ez a kitiltás kitilt a világból,  
 és így az életből is. A „kitiltás”



rendes nevén: halál. Ha a halált te „kitiltásnak” mondod, az olyan, mintha egy aranybárdal lefejeznél, és mosolyognál, miközben megölsz.

LÓRINC A hálátlanság bűnébe esel!  
A tettedért halált szab rád a törvény, ám Hercegünk, a törvényt félretolva, a kedvedért kitiltással beerte.

RÓMEÓ Ez nagy kegy – nem vagy hajlandó belátni?!  
Ez kínzás, nem kegy! Itt van a mennyország, mert itt él Júlia; és minden kutya, macska, az utolsó kis nyomorult egér a mennyben van: láthatja Júliát – csak Rómeó nem. Több becsülete, több méltósága van egy légynek is, mint Rómeónak, hisz érintheti Júlia csodás, hófehér kezét, és lophat üdvöt szép ajkairól, melyek folyton szemérmesen pirulnak, mert egymással sem mernek csókolózni. De Rómeó nem: ki van tiltva innen. A légy maradhat; engem ellegyeznek. Szabad állat – csak én vagyok kitiltva. Még hogy a száműzetés nem halál? Nincs mérge kéznél, gyilkos-élü késed, más gyors halálad, kevésbé gonosz, hogy kitiltással ölsz meg? Ó, „kitiltás”? Atya, a kárhozottaké e szó, ezt bőgik odalenn. Hát van szived, teneked, aki pap vagy, gyóntató, bűnök feloldozója és barátom, hogy a „kitiltás” szóval zúzol össze?

LÓRINC Te bomlott agyú, hallgass már ide!  
RÓMEÓ Hogy megint a kitiltásról beszélj?  
LÓRINC Páncélt adok, melyről e szó lepattan: balsors édes tejét, a bölcsességet, mely vigasztal, ha kitiltottak is.

RÓMEÓ Megint „kitiltás”? Edd meg bölcs tanácsod.  
Ha nem tudsz vele Júliát csinálni, várost cserélni, hercegi parancsot visszavonatni, nem kell. Ne beszélj.

LÓRINC Látom, az örülteknek nincs fülük.  
RÓMEÓ Minek? A bölcsenek meg nincs szemük.  
LÓRINC Beszélnem kell veled a helyzetetről.  
RÓMEÓ Arról te ne beszélj, amit nem érzel.  
Ha fiatal lennél és Júliáé,  
egy órája nős, Tybalt gyilkosa,  
így epekednél, s így ki lennél tiltva –  
akkor beszélhetnél, tépve hajad,  
ledobhatnád magad, mint én, a földre,  
hogy a síroddhoz mértéket vegyél.

*Rómeó a földre veti magát. – Kopognak*

LÓRINC Kelj föl, kopognak! Bújj el, Rómeó!  
RÓMEÓ Nem én, hacsak a sok szerelmes sóhaj  
be nem burkol, mint köd, s én eltűnök.

*Kopogás*

LÓRINC *(felváltva Rómeóhoz, illetve a kopogóhoz)*  
Hallod? Kopognak! – Ki az? – Kelj már föl,  
letartóztatnak! – Pillanat! – Na, állj föl!

*Kopogás*

Menj a másik szobába. – Rögtön! – Uramisten,  
ne légy már ostoba! – Jövök, jövök!

*Kopogás*

Ki kopog így? Ki az, és mit akar?  
Eresszen be, és elmondom a dolgom.  
Júlia kisasszonytól!

DAJKA *(kívül)*

LÓRINC *(ajtót nyit)* Persze, jöjjön!  
DAJKA *(belép a szobába)* Jaj, szent atyám, kérem, árulja el:  
hol van az úrnőm, Rómeó?

LÓRINC A földön, ott, könnyektől részegen.  
DAJKA Az úrnőmre is rájött ez a baj!  
Mint két tojás! Gyászos harmónia,  
áldatlan állapot! Így fekszik ő is,  
zokogva-bögve, bögve és zokogva.  
*(A földön fekvő Rómeóhoz)*  
Álljon föl. Hallja? Álljon föl, ha férfi.  
Júlia kedvéért, tessék fölállni.  
Ne essen már a bú sötét lyukába!  
Dajka!

RÓMEÓ *(fölkel)* Uram, mindig halál a vége.  
DAJKA Azt mondja: Júlia? Mi van vele?  
RÓMEÓ Nem tart-e jéghideg gyilkosnak engem,  
hogy örömről legelső napjait  
rokonsága vérébe áztatom?  
Most hol van? Hogy van? És mit szól szegény,  
hogy véget ért, amit még el se kezdtünk?

DAJKA Nem szól az semmit, csak zokog, zokog.  
Hol elterül az ágyon, hol fölugrik,  
hol „Tybaltot”, hol „Rómeót” kiált,  
majd újra elterül.

RÓMEÓ Mintha e név,  
ágyúból kilöve, megölte volna,  
ahogy a név elátkozott keze  
megölte rokonát. Mondd meg, atya,  
a testem melyik ocsmány szögletében  
lakik nevem? Mondd meg, s földülöm én  
az undok szállást! *(Tört ránt, hogy leszúrja magát)*

LÓRINC *(elveszi tőle)* Nehogy bajt csinálj!  
Hát férfi vagy? Külsőd szerint igen;  
sírásod nőies; vad kapkodásod  
egy állat oktanal dühét idézi.  
Illetlen nő vagy, férfihez nem illő,  
torz állat, mindkettőt megcsúfoló!  
Meg vagyok döbbenve. Ó, Szent Ferencre,  
azt hittem, edzettebb vagy ott belül.  
Megölted Tybaltot – s most folytatod?  
Hiszen, ha magadra emelsz kezét,  
a nőt is megölnéd, ki érted él.  
Mért átkozol eget, földet, nevet?  
A név, az ég, a föld: benned van, együtt;  
s együtt e hármat elveszíténéd?  
Megcsúfolod külsőd, eszed, szerelmed  
*(pedig mindháromban bővelkedel!)*,  
és mint az uzsorás, kuporgatod,  
s nem hasznosítod úgy, ahogyan azt  
külsőd, szerelmed, eszed érdemelné.  
Nemes külsőd csak viaszfigura,  
ha nincsen hozzá bátor férfiszív;  
nagy szerelmed csak üres szóvirág,  
ha megölnéd, kit esküvel szerettél;  
eszed, mely külsőt, érzést egybefogna,  
tévútra viszi mindkettőjüket,  
s mint buta tűzér kezében a lópor,  
a saját butaságodtól berobban,  
s te száz darabban röpülsz szanaszét.  
Szedd össze már magad! Él Júliád,  
akiért még az imént haldokoltál.  
Ez kész szerencse. Megölne Tybalt,  
erre te megölnéd. Ez kész szerencse.  
A törvény jó hozzád, s halál helyett  
kitiltással megúszod. Kész szerencse.  
Annyi a szerencséd, majd megszakadsz;  
az öröm talpig díszben udvarol;

de te, mint finnyás, duzzogó leányka,  
szerencsét is, szerelmet is lefitymálsz.  
A végén sírnak ám az ilyenek!  
Most menj a szerelmedhez, terv szerint,  
mássz föl a szobájába: menj, vidítsd!  
De ne várd meg, míg az éjjeliőrök  
cirkálni kezdenek: fuss Mantovába.  
Ott várakozz, míg eljön az idő,  
hogy házasságokat bejelentünk,  
kibékítsük a két rokoni kört,  
a Herceg megbocsásson, s visszahívjunk  
húszszermilliószor több örömmel,  
mint amennyi bánattal távozol. –  
Menjen előre, Dajka. A kisasszonyt  
üdvözlöm: küldje ágyba a családot,  
elfáradtak ugyanis a gyászolásban.  
Jön Rómeó!

DAJKA Te jó ég, elhallgattam volna estig  
a bölcs mondásait. Ó, a tudás!  
(Rómeóhoz) Megmondom úrnőmnek, hogy maga jön.  
RÓMEÓ És kérje meg, hogy majd jól szidjon össze.  
DAJKA (indul kifelé, de visszafordul) Jaj, itt a gyűrű, ezt küldte, uram.  
(Odaadja.) Siessen hamar, késő lesz nagyon. (El)  
RÓMEÓ Mennyivel jobban érzem most magam!  
LŐRINC Menj, jójszakát; azon múlik a sorsod,  
hogy kicsúszol-e az órség előtt  
(vagy hajnalban, de akkor álruhában).  
Menj Mantovába. Szolgádon keresztül  
majd időről időre értesítelek,  
ha jó hírek vannak idehaza.  
Kezet rá. Késő van. Isten veled.  
RÓMEÓ Vár rám egy örömnél nagyobb öröm;  
de fáj búcsúzni. Atya, köszönöm.  
Isten áldjon.

Mindketten el

### III. felvonás, 4. szín

Hely: szoba Capuleték házában. Idő: hétfő késő este. Jön Capulet, Lady Capulet, Párizs

CAPULET Oly rosszul alakult minden, uram,  
hogy nem tudtunk a lányunkkal beszélni.  
Tudja, imáda szegény jó Tybaltot,  
mint ahogy én is. Hát, mind meghalunk. –  
Későre jár. Ma már nem fog lejönni.  
Ha nincs a maga kedves társasága,  
már én is lefeküdtem volna rég.  
PÁRISZ Bánatos udvarban ne udvarolj!  
Jó éjt, úrnóm. Lányát tiszteltetem.  
LADY CAPULET Holnapra megtudom, mit gondol ő.  
Ma bezárkózott súlyos bánatával.

Párizs menni akar, de Capulet visszahívja

CAPULET Párizs uram, én oda is ígérem  
lányom szerelmét. Ó minden dologban  
rám hallgat; most is így lesz, semmi kétség. –  
Asszony, beszélj vele még máma éjjel,  
mondd meg, hogy Párizs fiam szereti,  
és – most figyelj – hogy szerda délelőtt...  
Várj, milyen nap van ma?

PÁRISZ Hétfő, uram.  
CAPULET Hétfő? Hm-hm. Szerda, az túl hamar.  
Legyen csütörtök. Mondd meg, hogy csütörtök,  
aznap a gróf úrral megesküszik.  
Kész tudtok lenni? Nem túl sietős?  
Nem lesz nagy ünnepség: egy-két barát.

PÁRISZ  
CAPULET

Mind el

Mert, ugye, most, hogy Tybaltot megölték,  
még azt hihetnék, nem számít nekünk  
a rokonunk, ha nagy lagzit csapunk.  
Úgyhogy legyen csak fél tucat barát,  
és kész. Nos, jó lesz önnek a csütörtök?  
Uram, felőlem holnap is lehet!  
Na, Isten áldja. Csütörtök legyen.  
(Lady Capulethez.) Beszéld meg Júliával még ma éjjel,  
készítsd fel őt, szívem, az esküvőre. –  
Viszontlátásra, gróf úr. – Fényt ide!  
A szentségít, olyan későre jár,  
hogy mindjárt korán lesz. Jó éjszakát.

### III. felvonás, 5. szín

Hely: Júlia szobája vagy erkélye. Idő: kedd hajnalban. Jön Rómeó és Júlia

JÚLIA Menni akarsz? Még nem hajnalodik.  
Ez nem pacsirta volt – ez csalogány,  
az szúrt bele az ijedős füledbe.  
A gránátalmafán ül minden éjjel.  
Csalogány volt ez, hidd el, édesem.  
RÓMEÓ Pacsirta volt, a hajnal hírnöke,  
nem csalogány. Nézd, drága: keleten  
gonosz kis fények szabadlajak a felhőt.  
Az éj gyertyái leégtek, s a reggel  
ugrásra készen áll a hegytetőn.  
Indulok élni. Maradnom: halál.  
JÚLIA Az nem hajnal, ami ott kandikál.  
Valami meteor, amit a Nap  
ma éjjel kilehelt, fáklyavívőnek,  
hogy világítson neked Mantováig.  
Úgyhogy maradj, nem kell indulni még.  
RÓMEÓ Fogjanak el, vágják le a fejem,  
én nem bánom – ha te akarod így.  
A szürke fény nem a hajnal szeme,  
hanem a Hold arcáról tükröződik.  
És nem pacsirta az se, ami fönt  
a mennyboltot hangjával verdesi.  
A szívnek könnyű meghajolnia:  
jöjj, halál – így akarja Júlia.  
JÚLIA Hát hogy vagy? Beszélgessünk. Szép az éj!  
Jaj, dehogyis! Menj, fussál! Ne beszélj!  
Az pacsirta, igen, csak épp hamis,  
rekedten vijjog, fülsértően éles.  
A hangokat talán szépen köti,  
de minket most örökre elszakít.  
Szép szemét a varanggyal elcserélte:  
ó, bár cseréltek volna hangot is,  
hisz ez a hang ugrasz ki a karodból,  
mint kürt a vadászt jó meleg sarokból.  
Menj, látod: egyre több és több a fény!  
De egyre sötétebbet látok én.  
RÓMEÓ Kisasszony!  
DAJKA (jön sietve) Mi van, Dadus?  
JÚLIA Az édesanyja jön ide magához.  
DAJKA Vigyázzanak, mert bármikor beléphet! (El)  
JÚLIA Hát süss be, napfény, és röppenj ki, élet!  
RÓMEÓ Isten veled – egy csók, és lent vagyok.  
(Megcsókolja, majd lemászik a kötélletrán)  
JÚLIA Itthagysz? Szerelmem, férjem és barátom,  
üzenj nekem az óra minden napján,  
mert sok nap van egy rövid percben is.  
Jaj, eszerint már sokéves leszek,  
mikor Rómeót újra láthatom...  
RÓMEÓ Isten veled.  
Minden alkalmat meg fogok ragadni,



CAPULET Jézus Mária, kuss!  
 DAJKA Beszélni csak szabad?  
 CAPULET Csend, vén banya!  
 A cselédszobában filozofáljon,  
 itt nincs magára szükség.

LADY CAPULET (*Capulethez*) Túl heves vagy.  
 CAPULET De hát előnt a méreg! Éjjel-nappal,  
 munkában, játék közben, itthon, utcán  
 csak azon járt az eszem: hogy lehetne  
 jól férjhez adni. Erre most hozok  
 egy úriembert, arisztokratát,  
 gazdagot, ifjút, a legjobb családból,  
 degeszre tömve minden jóval-széppel,  
 jóképű férfiember, ami kell –  
 és erre ez a nyomorult, hülye,  
 nyivákoló majom nemhogy örülne,  
 de azt mondja: „Nem, nem tudom szeretni,  
 túl korai, ne kívánjon ilyet!”  
 Ha nem – hát nem, én nem kívánok semmit,  
 már itt se lakjál: legelj más mezőn!  
 Gondold át még egyszer; nem viccelek.  
 Mindjárt csütörtök. Fontolgasd. Latolgasd.  
 Ha enyém vagy, a barátomhoz adlak;  
 ha nem – menj! Koldulj! Fordulj föl az utcán!  
 Mert Isten bizony ki foglak tagadni,  
 s az enyémből többé nem részesülsz.  
 Gondold meg jól. Én tartom a szavam. (*El*)

JÚLIA Nincs irgalom, mely a felhőkben ül,  
 és bánatom mélyébe belelát?  
 Ó, édes jó anyám, el ne taszíts,  
 egy hónapot, egy hetet adjatok –  
 ha nem, hát vessétek meg nászi ágyam  
 a sötét házban, hol Tybalt hever.

LADY CAPULET Ne szólj hozzám, mert nem válaszolok.  
 Tégy, amit akarsz; végeztem veled. (*El*)

JÚLIA Ó, egek! Dadus! Mit kell most csinálni?  
 Férjem a földön, esküm fönn az égben;  
 az esküm hogyan száll vissza a földre,  
 hacsak a férjem föl nem megy az égbe,  
 s vissza nem adja?... Vigasztalj, segíts!  
 Mondd, mért visel az ég hadjáratot  
 ilyen kis pont ellen, mint én vagyok?  
 Te mit szólsz? Nincs hozzám egy jó szavad?  
 Valami kis vigasz?

DAJKA De. Mondom is.  
 Rómeó ki van tiltva. Egy a százhoz,  
 hogy nem mer visszajönni, hogy behajtsa  
 a járandóságát – vagy csak titokban.  
 Mármost akkor, ha így áll a dolog,  
 a legjobb lesz, ha hozzáméssz a grófhöz.  
 Ó, remek ember az!  
 Mellette Rómeó egy felmosórongy.  
 A sasnak nincs oly zöld, oly szép szeme,  
 mint Párisznak. Száradjon el a szívem,  
 ha nem lesz jobb neked a másodikkal,  
 mert különb, mint az első – vagy ha nem,  
 az első már halott, vagy annak számít,  
 hisz másutt él, és hasznát nem veszed.

JÚLIA Ezt a szívedből mondod?  
 DAJKA Meg a lelkemből, száradjon el mind a kettő, ha nem.  
 JÚLIA Ámen.  
 DAJKA Mi?  
 JÚLIA Hát megvigasztaltál gyönyörűen.  
 Menj, mondd meg anyámnak, hogy elmegyek  
 Lőrinc baráthoz, meggyónom neki,  
 hogy fölbosszantottam szegény apámat.

DAJKA Máris megyek. Ez most a bölcs dolog. (*El*)

JÚLIA (*utánanézés*) A vén szipírtyó! Ez maga az ördög!  
 Rá akar venni az esküszegésre;  
 de még nagyobb bűn, hogy azzal a nyelvvel,

mellyel az uramat égis dicsérte,  
 most ócsárolja! Menj, tanácsadó!...  
 Ezentúl bensőmhöz nem lesz közöd. –  
 Megyek a baráthoz, hogy mit ajánl.  
 Ha nincs más út, nem riaszt a halál. (*El*)

## IV. felvonás, 1. szín

*Hely: Lőrinc barát szobája a kolostorban. Idő: kedd napközben. Jön Lőrinc barát és Párisz*

LŐRINC Csütörtökön, uram? Az túl közel van.  
 PÁRISZ De Capulet apám akarja így,  
 s én óvakodom visszatartani.

LŐRINC Ön azt mondja, nem is beszélt a lánnyal.  
 Ez nem eljárás. Nem tetszik nekem.

PÁRISZ Mértéktelenül sír Tybalt miatt,  
 így nem társaloghattam szerelemről,  
 mert könnyes házban Vénusz nem nevet.  
 Tudja, uram, az apja nyugtalan,  
 hogy lánya így átéli bánatát;  
 bölcsen sietteti, hogy egybekeljünk.  
 Ez Júlia könnyét majd elapasztja,  
 mert ami magányosan nagy teher,  
 azt könnyebb egy társ oldalán viselni.  
 Hát ez az oka, hogy így sietünk.  
 Bár ne tudnám, mért húzzuk az időt...  
 (*Hangosan*) Nézze, gróf úr, a hölgy épp erre tart!

*Jön Júlia*

PÁRISZ Örömmel látom, drága kis menyasszony!  
 Júlia Uram, én nagyon nem vagyok menyasszony.  
 PÁRISZ De az lesz, édesem, csütörtökön.  
 Júlia Lesz, ahogy lesz.

LŐRINC Így igaz, esküszöm.  
 PÁRISZ Most gyónni jött a tisztelendő úrhoz?  
 Júlia Ha válaszolnék, már gyónnék is önnek.  
 PÁRISZ Vallja meg azt is, hogy engem szeret.  
 Júlia Meggyónom önnek, hogy őt szeretem.  
 PÁRISZ De azt is, ugye, hogy engem szeret?  
 Júlia Ha háta mögött tudnám mondani,  
 az többet érne, mint szemébe mondva.  
 PÁRISZ Szegénykém, könnyek prédája az arcod.  
 Júlia A könnyek itt nem sokat hódítottak:  
 rossz volt a helyzet öelőttük is.

PÁRISZ Megbántod arcodat, ha így beszélés.  
 Júlia Egy tény, uram, nem lehet rágalom;  
 én itt egy arcot tényként emlegettem.

PÁRISZ Arcod enyém – s mégis rágalmazod.  
 Júlia Talán mert valóban nem az enyém.  
 (*Lőrinchez*) Volna most egy kis ideje, atyám,  
 vagy jöjjen este, szentmise előtt?  
 LŐRINC Számodra, mindig, gondterhelt leányom. –  
 Gróf úr, szeretnénk magunkra maradni.  
 PÁRISZ Az áhítatot dehogyis zavarnám.  
 Ébresztlek, Júlia, csütörtökön.  
 (*Megcsókolja Júliát*)  
 E szent csókot rád bízom addig is. (*El*)

JÚLIA Csukd be az ajtót, s gyere, sírj velem:  
 mert nincs remény, nincs gyógyszer, nincs megoldás.

LŐRINC Kis Júliám, én tudom, hogy mi bánt.  
 Sajnos a tudományom itt megáll.  
 Hozzá akarnak adni nagy rohanva  
 e hét csütörtökén az ifju grófhöz.

JÚLIA Atya, ne mondd nekem, hogy tudod ezt,  
 ha nem mondod, mit tegyek ellene!  
 Ha bölcsességed segíteni nem tud,  
 fogadd el, hogy bölcs döntésre jutottam,

(*Tört vesz elő*) s ezzel a törrel el is rendezem.  
Isten kötötte össze Rómeóval  
a szívemet; te a kezünket; és –  
nehogy a kéz, mit Rómeónak adtál,  
egy másik szerződést írjon alá,  
vagy hű szívem áruló lázadással  
megcsalja – ezzel mindkettőt kiirtom.  
Ezért hát adj tapasztalt éveidből  
a jelennek tanácsot; vagy figyeld,  
ahogy e kés a bajok s énközöttem  
a döntőbírójátssza, döntve abban,  
amit korod s tudásod ereje  
nem tudott tisztességgel végbevinni.  
Ne hallgass ily soká. Én halni vágyom,  
ha szavadban nem rejlik orvosságom.

LÓRINC

Jó. Várj, leányom. Dereng valami,  
mely éppen olyan kétségbeesett,  
mint az, amit el kívánunk kerülni.  
Ha képes volnál megölni magad,  
hogy ne kelljen Páriszal egybekelned,  
akkor talán vállalsz olyat, ami  
majdnem halál, s a szegyéntől megóv.  
A halált hívd, hogy megszökhess előle.

JÚLIA

Ha bátor vagy, az orvosság tiéd.  
Mondd, hogy ugorjak le a vártoronyból,  
csak Páriszhoz menni ne kényszerüljek;  
mondd, hogy járjak rablók között, osonjak  
kígyók tanyáján; köss medvék közé,  
vagy dugjál csontkamrába éjjelente,  
mit búzló lábszárok tömnek színültig  
és elsárgult, fogatlan koponyák.  
Vagy mondd, hogy szálljak frissen ásott sírba,  
és bújjak lepedős hullák közé –  
mit vacogva hallgattam, ha mesélték –,  
én megteszem, nem félve, nem habozva,  
ha tiszta feleség maradhatok.

LÓRINC

Jó. Menj haza, fogadd el derüsen,  
hogy Párisz elvesz. Holnap szerda van:  
intézzed úgy, hogy egyedül aludj,  
a Dajka ne aludjon ott veled.  
Fogd ezt a fiolát, s ha lefeküdtél,  
idd ki az átható, erős levet;  
azonnal szétfut majd az ereidben  
egy hideg, lusta testnedv; szívverésed  
elvéti ritmusát, aztán leáll;  
se hő, se légzés nem mutatja: élsz;  
ajkad és orcád rózsái helyett  
hamuszín látszik; szemed ablaka  
úgy zárul le, mint a halál kezétől.  
Minden tagod, kormányzó eszme híján,  
merev lesz és halottian hideg;  
ebben az ál-halálos állapotban  
negyvenkét órát fogsz eltölteni,  
s úgy ébredsz, mint egy jó alvás után.  
Mikor reggel megjön a vőlegény,  
hogy fölébresszen, ott fekszel halottan.  
Akkor – ahogy az nálunk már szokás –,  
legszebb ruhádban, nyílt ravatalon  
az ősi kriptába szállítanak,  
ahová minden Capulet kerül.  
Eközben, amíg tart a szer hatása,  
a tervünket megírom Rómeónak,  
ő idejön, és ott virraszt velem,  
míg föl nem ébredsz, és még aznap éjjel  
elvisz magával innen Mantovába.  
Így megszabadulsz kínos helyzetedből,  
ha gyöngé szeszély, női félelem  
a cselekvéstől el nem tántorít.

JÚLIA  
LÓRINC

Add, add ide! Ne beszélj félelemről.  
Jó. Itt van. (*Átadja*) Menj. Légy bátor és erős,

és menni fog. Küldök egy szerzetessel  
uradnak, Mantovába, levelet.  
A szerelem erőt ad és vezet.  
Isten veled, atyám.

JÚLIA

*Mindketten el*

## IV. felvonás, 2. szín

*Hely: terem Capuletek házában. Idő: kedd este. Jön Capulet, Lady Capulet, Dajka, két szolga*

CAPULET (*egy papírt ad az 1. Szolgának*) Hívj meg mindenkit, aki föl van írva.

*Szolga el*

(*A 2. Szolgához*) Menj, fiam, fogadj föl húszt jó szakácsot.

2. SZOLGA Nem is lesz közte rossz, uram, mert előbb ellenőrzöm, hogy a gazdájuknak hány ujsa tiszta.

CAPULET Miért? Az mit bizonyít?

2. SZOLGA Ha jó a szakács, akkor a gazdája mind a tíz ujját megnyalja, tehát tiszták az ujjai. Ha nem olyan jó, akkor csak hetet-nyolcat nyal meg, a többi piszkos marad.

CAPULET Na, menj, siess.

*2. Szolga el*

Nem tudunk fölkészülni rendesen.

(*A Dajkához*) Hol a lányom? Elment Lőrinc baráthoz?

Úgy bizony.

DAJKA  
CAPULET

Na, az talán a lelkére beszél.

Micsoda durcás, önféjű számár!

*Jön Júlia*

DAJKA  
CAPULET  
JÚLIA

Itt jön a gyónásból, egész vidáman!  
Na, kis csökönyösöm: hol csavarogtál?

Ahol bänni tanultam bűnomet:  
hogy engedetlenül ellenszegültem  
apám szavának; de Lőrinc barát  
előírta, hogy itt, most leboruljak,  
s kérjem bocsánatát. – (*Letérdel*) Bocsásson meg.  
Ezentúl követem parancsait.

CAPULET

Hívják a gróft, mondják el neki.  
Már holnap megköttem a csomót.

JÚLIA

Találkoztam vele Lőrinc barátnál,  
és illő szeretettel üdvözöltem,  
nem túllépve a szemérem határát.  
Na, örülök. Így mindjárt más. Fölállhatsz.

CAPULET

*Júlia föláll*

Így van ez rendjén. Szólni kell a grófnak.  
Valaki menjen, és hívja ide.

Igazi szent ez a Lőrinc barát,  
egész Veróna, mind hálás neki.

JÚLIA

Dadus, bejössz velem az én szobámba,  
kiválasztani ruhát, díszeket,  
amiket holnapra jónak találsz?

LADY CAPULET  
CAPULET

Ráér csütörtökig! Elég idő van!  
Menjen, Dadus. Holnap lesz esküvő.

*Júlia és a Dajka el*

LADY CAPULET

Nem fogunk tudni összekészülni,  
már késő este van.

CAPULET

Kézbe veszem,  
és minden rendben lesz, ígérem, asszony.

Te Júliát segíts szépíteni.  
Ma nem fekszem le, bízd csak rám a dolgot:  
most én leszek a háziasszony. – Szolgák! –  
Sehol senki?... Jó, átmegegyek magam,  
és Párisz grófnak szölok: készülődjön,  
mert holnap lesz. A szívem csuda könnyű,  
hogy így befogtuk ezt a kis vadócot!

*Mindketten el*

## IV. felvonás, 3. szín

*Hely: Júlia szobája. Idő: kedd késő este. Jön Júlia és a Dajka*

JÚLIA Ez jó, ez a ruha. – Édes Dadus,  
hagyj, kérlek, egyedül ma éjszakára,  
mert nagyon sok imát kell mondanom,  
hogy kicsit mosolyogjon rám az ég,  
hisz tudod: bűnös vagyok és konok.  
LADY CAPULET (jön) Még készülödtök? Kell segíteni?  
JÚLIA Nem, jó anyám, már összeválogattuk,  
amire holnap szükségem lehet.  
Kérem, hogy hadd maradjak most magamra,  
s a Dajka önnel virrasszon ma éjjel,  
van úgyis dolguk, gondolom, elég  
a gyors lakodalommal.  
LADY CAPULET Jójszakát.  
Feküdj le, és pihenj, az kell neked.

*Lady Capulet és a Dajka el*

JÚLIA Ég áldjon. Isten tudja, látlak-e?  
Hideg borzongás fut az ereimben,  
mely belém dermedti az életet.  
Jöjjetek vissza! Nyugtassatok!  
Dadus!... – De mit keresne itt?  
Ebben a színben csak én játszhatok.  
Jöjj, kis üveg.  
Mi van, ha ez a szer hatástalan?  
Akkor holnap reggel férjhez megyek?  
Nem. Nem. (Tört tesz maga mellé) Ez majd meg-  
oldja. Légy csak itt.  
Mi van, ha méreg, mellyel a barát  
ravaszul megitat, hogy haljak meg,  
nehogy a szegényére fény derüljön,  
hogy Rómeóval már összeadott?  
Lehet, hogy az? De mégsem. Nem hiszem.  
ő mindig szent ember hírében állt.  
Mi van, ha fekszem odalent a sírban,  
s fölbredek, mielőtt Rómeó  
kiszabadítana? Rettenetes!  
Nem fulladok-e meg a kripta mélyén,  
amelynek szája nem szív levegőt,  
és holtan talál az én Rómeóm?  
Vagy ha lélegzem is, nem lesz-e az,  
hogy éj és halál szörnyű képze-  
te, s a helynek magának irtózata –  
hogy kripta, testek ősi fogadója,  
hol évszázadok óta halmozódnak  
a meghalt családtagok csontjai,  
ahol a véres Tybalt friss halottként  
csak épp, hogy oszlik; ahol állítólag  
az éj egy pontján szellemek bolyongnak –  
jaj, ne! ne! ne! –, ha ott fölbredek,  
ocsmány szagok között, és valami  
sikít, mint a kitépelt mandragóra,  
melytől az élő agy megtébolyul –  
így ébredve nem hibbanok-e meg,

s a rettegések gyűrűjébe zárva  
nem kezdek végtagokkal játszani,  
kirángatva a lepléből Tybaltot,  
s egy örült rohamban egy ősi csonttal  
nem verem szét a saját agyamat?...  
Nézd, ott: unokabátyám szelleme!  
Rátámad Rómeóra, aki törrel  
fölnyársalta a testét! Állj, Tybalt!  
Rómeó, Rómeó, Rómeó! Igyunk! Terád iszom!  
(*Kiüssza a szert, és bezuhan a lefüggönyözött ágyba*)

## IV. felvonás, 4. szín

*Hely: terem Capuletéék házában. Idő: szerda hajnalban. Jön Lady Capulet és a Dajka fűszerekkel*

LADY CAPULET Itt van a kulcs: hozz még fűszert, Dadus.  
DAJKA A cukrásznak birs kell, meg datolya.  
CAPULET (jön) Mozgás! Most volt a második kakasszó!  
A kisharang is szólt már: három óra!  
Törődj a sütéssel, Angelika,  
ne spóroljunk ám!  
DAJKA (Capulethez) Maga konyhatündér,  
menjen aludni! Holnap jól beteg lesz,  
ha le se fekszik.  
CAPULET Ugyan, ne féltsen. Virrasztottam én  
kisebb dolog miatt is. Meg se kottyant.  
LADY CAPULET Régen, míg járogattál egerészni...!  
De most már nem cincog rád senki se.

*Lady Capulet és a Dajka el*

CAPULET A feleség, az fenesség!

*Jön három-négy szolgáló sütőnyársakkal, fatuskókkal, kosarakkal*

Az mi, fiam?  
1. SZOLGA A szakács kérte, uram, nem tudom.  
CAPULET Siess, siess!

*Szolga el*

Ez nedves, ez a tuskó.  
Majd Péter megmutatja, hol a száraz.  
2. SZOLGA A tuskókat, uram, én fejbe' tartom,  
amiatt nem kell Péterhez szaladni.  
CAPULET Ezt jól megmondtad. Vicces egy ökör vagy!  
Tuskófejű!

*Szolga el*

Hohó, fölkel a nap!  
A gróf mindjárt itt lesz a muzsikával,  
úgy, ahogy megígérte!

*Zene hallatszik*

Itt is van!  
Hé, Dajka! Asszony! Ide! Dajka, hol van?!

*Jön a Dajka*

Keltse föl Júliát, öltözni kell.  
Én addig Páriszal beszélgetek.  
Siessen, fusson! Itt a vőlegény.  
Siessen már!

*Capulet és a szolgálók el*

## IV. felvonás, 5. szín

Hely: Júlia szobája. Idő: folytatólag. Júlia a lefüggönyözött ágyon fekszik

DAJKA (jön) Kisasszony! Júlia!... De mélyen alszik! Bogárkám! Ejnye már... Lusta kutya! Na, édes lelkem! Kisasszony! Menyasszony! Hát meg se szólalsz? Lopsz még egy kis álmot? Egy hétre lopj előre, mert tudom: az ifjú gróf fölteszi mindenét, hogy ne tudjál aludni. Jaj, bocsánat, miket beszéllek! – Hú, de mélyen alszik! Muszáj fölkelni! Kisasszony! Kisasszony! A gróf kopogtatója majd fölébreszt, attól majd tágra nyílik a szemed...  
(Széthúzza a függönyt)  
Te fölöltöztél, s megint lefeküdtél?... Muszáj fölkelteni. Kisasszonyom! – Jézusom! Segítség! Meghalt az úrnóm! Ó, Istenem, hogy ezt kellett megérem! Pálkát, gyorsan! Uram! Asszonyom!

LADY CAPULET (jön) Mi ez a lárma?  
DAJKA Ó, nyomorúság!  
LADY CAPULET Mi baj van?  
DAJKA Nézzé! Nézzé! Szörnyűség!  
LADY CAPULET Jóságos ég! Kislányom! Életem! Ébredj föl, nézz föl, vagy itt pusztulok. Segítség! Gyorsan!

CAPULET (jön) Mért nem jön Júlia? Itt vár a férj!  
DAJKA Halott! Meghalt! Vége! Rettenetes!  
LADY CAPULET Ez rettenetes! Meghalt, meghalt, meghalt!  
CAPULET Hadd lássam!... Jaj nekem. Hideg a teste, vére megállt, izmai merevek. Az élet rég elvált ettől a szájtól. A Halál rászállt, mint korai fagy a rét legédeesebbik kis rügyére. Ilyen nyomorúságot!

DAJKA Ó, e gyásznap!  
LADY CAPULET Ó, e gyásznap!  
CAPULET A halál vitte el, hogy sírjak, s íme: megköti nyelvem, s nem hagy szólni se.

Jön Lőrinc barát, Párizs, zenészek

LŐRINC Kész a menyasszony? Mehetünk misére?  
CAPULET Kész elmenni, hogy vissza sose jöjjön!...  
(Párizshoz) Fiam, az esküvőd előtti éjjel a Halál feküdt le menyasszonyoddal. Ó tépte le ezt a liliomot. A Halál lett a vöm, ő az utódom: elvette lányomat. Ha meghalok, mindenemet a Halálra hagyom.

PÁRISZ Mióta vágytam látni ezt a reggelt – s most így fogadja vágyó szememet?  
LADY CAPULET Átkozott, szerencsétlen, szörnyű nap! Nem látott ennél nyomorultabb órát végtelen vándorútján az idő. Egy volt csak, egy szem édes gyermekem, egy örömöm, egyetlen vigaszom, s a zord Halál most elragadja tőlem.

DAJKA Ó, gyász! Ó, gyászos, gyászos, gyászos nap!  
Ó, nyomorúság napja! Gyászosabbat még soha, soha meg nem éltem én.  
Ó, nap, ó, nap, ó, nap, ó, szörnyű nap!  
Sosem láttunk ily fekete napot!  
Ó, gyászos, gyászos nap!

PÁRISZ Megfosztva állok itt, kismemizetten: becsaptál, rászedtél, undok Halál! Ádáz csapással végképp tönkretettél.

CAPULET Szerelmem! Életem helyett halálom! Kigúnyoltál, megöltél, összezúztál; vigasztalan nap, mért jöttél ide? Hogy vérbe fojtsad boldog ünnepünket? Ó, gyermek! Már csak lelked az enyém. Halott vagy. Jaj, meghalt a gyermekem, s az örömöt melléje tettemem.

LŐRINC Elég! A sorscsapást nem csillapítjuk, ha zajt csapunk! Maguknak és az égnek egyként volt részük ebben a leányban: most mindenestül az ég birtokolja, s a lánynak így a jobb. A maguk részét nem tudhatták a haláltól megóvni, ámde örökké él az égi rész. Az volt a céljuk, hogy előbbre jusson, az ő emelkedésén fáradoztak; s most sírnak, mikor fölemelkedett, mikor a felhők fölé eljutott? Rosszul akarják a lányuk javát, ha örjöngenek, most, hogy jó neki. Nem az megy férjhez jól, ki él sokáig, hanem ki ifjan églakóvá válik. Elég a sírásból; e rozsmaringot tűzzék a szép halottra; és vigyék a templomba, díszes ruhában. Mert bár siratjuk reménytelenül, mikor a lélek sír, az ész örül.

CAPULET Minden, ami az ünnephez való, szolgálja immár a fekete gyászt. A hangszerből legyen lélekharang, a nászi traktából halotti tor; a víg dalt siratódal váltsa föl, a virágból sírkoszorú legyen, és forduljon a visszájára minden.

LŐRINC Menjen, uram; és asszonyom, ön is. Párizs úr, ön is: készülődjenek, hogy elkísérjék szép halottjukat. Valamely bűn miatt bosszús az ég: így most az ég akaratát tegyék.

A Dajka és a zenészek kivételével mind el, közben rozsmaringot szórnak Júliára, és behúzzák ágyn a függönyt

1. ZENÉSZ Na, ebbe a csárdába se kell már dudás.  
DAJKA Nem bizony, jóemberek, menjenek, hiszen látják, hogy min megyünk keresztül.

2. ZENÉSZ A konyhán – hátha kapunk reggelt!

A Dajka el

PÉTER (jön) Zenészek, jaj zenész urak, „Repes a szívem”! „Repes a szívem”! Ha kedves maguknak az életem, játsszák el azt, hogy „Repes a szívem”!

1. ZENÉSZ Miért épp a „Repes a szívem”-et?  
PÉTER Jaj, zenész urak, mert az én szívem azt játssza, hogy „Tele van a szívem búval bajjal...”! Játsszanak valami jó ropogós elégiát, hogy megvigasztalódjak.

1. ZENÉSZ Nem játszunk elégiát, mert most nem lehet játszani.  
PÉTER Nem?

1. ZENÉSZ Nem.  
PÉTER Akkor én megadom.

1. ZENÉSZ A pénz?  
PÉTER A kezdőhangot. És ha úgy se hajlandók játszani, akkor le fogom magukat zenebohócozni.

1. ZENÉSZ Én meg le fogom magát szobacselédezni.  
PÉTER (tört ránt) Akkor majd lekezelem a koponyáját a szobacselédi törömmel. Nehogy azt higgye magáról, hogy egy fortisszimó! Maguk folyton réznek, míznek meg fáznak. Megfagy bennem az élet.

1. ZENÉSZ Elég gyengén szól a szidó.

2. ZENÉSZ Ne villogjon itt a törével, inkább az eszével villogjon.  
PÉTER Akkor tessék, védjék magukat! Elrakom a pengémet, és a penge agyammal szurkálom össze magukat. Feleljenek becsületesen.  
(Énekel)

Ha eltölt sorsom bánata,  
S a lelkem lomha bűba hull,  
Az ezüsthangú muzsika – –

Miért „ezüsthangú”? Miért „ezüsthangú muzsika”? Maga szerint, Sramli Simon?

1. ZENÉSZ Azért, uram, mert az ezüstnek kellemes csengése van.

PÉTER Maszlag. Maga szerint, Húros Hugó?

2. ZENÉSZ Szerintem azért „ezüsthangú”, mert a zenészek pénzért játszanak.

PÉTER Maszlag ez is. Maga szerint, Oktáv Oszkár?

3. ZENÉSZ Nem tudom, mit mondjak.

PÉTER Ja, ezer bocsánat, maga az énekes. Majd én mondom maga helyett. Azért „ezüsthangú muzsika”, mert az aranyat a zenészek csak hírből ismerik. (Énekel)

Az ezüsthangú muzsika  
Szavára szívem felvidul.

*Péter el*

1. ZENÉSZ Micsoda kellemetlen görény ez a fickó!

ZENÉSZ Hagyd a fenébe, öreg. Gyertek a konyhába, megvárjuk a gyászolókat, és itt maradunk ebédre.

*Mind el*

## V. felvonás, 1. szín

*Hely: utca Mantovában. Idő: szerda napközben*

RÓMEÓ (jön) Ha hihetek hízelgő álmaimnak,  
valami jó hír fut be nemsokára.  
Szívemben Ámor vígan ül a trónján,  
s egész nap egy szokatlan hangulat  
emel a föld fölé könnyed derűvel.  
Álmomban Júlia holtan talált  
(fura, hogy holtan mégis tudtam ezt...),  
de úgy életre csókolta a számat,  
hogy föléledtem, s császár lett belőlem.  
Jaj, édes lenne szerelemben élni,  
hisz lám: az árnyéka is gyönyörű.

*Jön Baltazár, csizmában*

BALTAZÁR Hírt hoztál Veronából, Baltazár?  
Lőrinc barától nem jött levelem?  
Szerelmem hogy van? Apám jól van-e?  
De hogy van Júlia? – Kérdem megint,  
mert ő, ha jól van, más baj nem lehet.  
Igen, ő jól van, s nincs már semmi baj.  
A teste a Capulet-sírban alszik,  
a lelke él – az angyalok között.  
Láttam, ahogy a kriptába letették,  
és tüstént lóra ültem, hogy jelentsem.  
Bocsássa meg, hogy gyászos hírt hozok,  
de ön mondta, hogy mindig értesítsem.  
RÓMEÓ Hát igaz ez?... Sors, megvívok veled! –  
Menj szállásomra, hozz tintát-papírt,  
és bérelj lovakat. Ma elmegyek.  
BALTAZÁR Kérem, uram, viselje türelemmel!  
Az arca sápadt, kétségbeesett;  
nehogy még baj legyen.

RÓMEÓ

BALTAZÁR  
RÓMEÓ

*Baltazár el*

Kis Júliám, melléd fekszem ma este.  
Nézzük, mi kell. A pusztítás mikéntjét  
az elme egykettőre megtalálja!  
Emlékszem én, van itt egy patikus,  
erre lakik, a múltkor láttam is:  
toprongyosan, kócos szemöldökével  
gyógyfüvet válogatott. Vézna volt,  
csontig fogyott a keserű nyomortól.  
A szűkös boltban teknősbéka lógott,  
kitömött krokodil, rémes halak  
száritott bőrei; a polcokon  
üres dobozkák gyér elrendezésben,  
zöld csuprok, tömlők, penészes magok,  
maradék spárga, állott rózsaparföm:  
ez volt kirakva választék gyanánt.  
Ínségét látva azt mondtam magamban:  
„Ha valakinek méreg kellene  
(amelynek eladását Mantovában  
azonnali halállal büntetik),  
ez a boldogtalan, ez biztos adna.”  
Lám, ötlet volt, most szükség lett belőle;  
és ez az ember szükségből kiszolgál.  
Ha jól emlékszem, ez volt az a ház.  
Ma ünnep van; zárva a nyomorult.  
Jó napot! Patikus!

PATIKUS (jön)  
RÓMEÓ

Ki kiabál?  
Jöjjön ide. Látom, maga szegény.  
Itt van negyven dukát. Adjon ezért  
egy adag mérget; erős anyagot,  
mely szétfut az ereken, hogy aki  
nem akar élni, az épp csak megissza,  
s a melléből azonnal kiszáll a szusz,  
ahogy a löpor siet kifelé  
méhéből a halálos ágyunak.  
PATIKUS Van ilyen mérgem, de itt, Mantovában  
halállal büntetik az eladását.

RÓMEÓ

Maga szegény, nyomorult nincstelen,  
fél meghalni? Az arcán ott az éhség,  
koplál szemén a szükség és a gond,  
hátán, mint zsák, a koldulás keserve.  
A világ rossz magához, s rossz a törvény;  
mert nincs törvény, amely meggazdagítja.

PATIKUS

RÓMEÓ

PATIKUS (mérget ad át) Ezt adja hozzá bármilyen italhoz,  
és igya meg; lehet az úr erősebb,  
mint húsz más ember, akkor is kinyúl.

RÓMEÓ

Tessék a pénz – ez is méreg, csak ez  
a léleké: többet gyilkol a földön,  
mint ez a sok betiltott kotyvalék.  
ÉN adtam mérget, nem maga nekem.  
Isten vele; egyen, hízzon kicsit. – –  
Jöjj, szíverősítő, nem vagy te méreg;  
segíts, mikor majd Júliához térek.

*Mindketten el*



## V. felvonás, 2. szín

Hely: Verona, Lőrinc barát szobája a kolostorban. Idő: szerda estefelé

JÁNOS (jön) Ferences testvér! Itt vagy? Jó napot!  
LŐRINC (jön) Ez nem lehet más, mint János barát.  
Megjöttél Mantovából? Rómeó –  
üzent? Vagy írt? Ha igen, add ide!  
JÁNOS Először találtam egy útitársat,  
egy mezítlábast, rendünk tagja ő is,  
itt Veronában betegápoló;  
ám azt hitték a járványellenőrök,  
hogy olyan házból jövünk kifelé,  
ahol a pusztító pestis az úr;  
lezártak mindent, bent kellett maradni,  
így el se indulhattam Mantovába.  
LŐRINC S a levelet ki vitte Rómeóhoz?  
JÁNOS Nem tudtam elküldeni, íme, itt van,  
vissza se tudtam juttatni neked,  
mindenki úgy félt a járvány miatt.  
LŐRINC Szerencsétlen dolog! De Szent Ferencre,  
a levél fontos volt, tartalma súlyos,  
életbe vágó! Ha nem kapta meg,  
abból nagy baj lehet! – János barát,  
szerezz gyorsan egy feszítővasat,  
és hozd ide.  
JÁNOS Testvérem, megyek és hozom. (El)  
LŐRINC Most egyedül kell a kriptába mennem.  
Még három óra, s Júlia fölébred.  
Velem fog pörölni, hogy Rómeó  
nem értesült a dolgokról; de írok  
még egyszer Mantovába, s Júliát  
itt őrzöm, míg Rómeó eljön érte. –  
Élőként halottak közt van szegényke! (El)

## V. felvonás, 3. szín

Hely: temető, a Capulet család kriptája előtt. Idő: szerdáról csütörtökre virradó éjjel. Jön Párizs és az Apród fáklyával, virágokkal, rózsavízzel

PÁRISZ Add a fáklyát, fiú. Állj félre. Menj!  
Nem, oltsd el inkább; most ne lássanak.

Az Apród eloltja a fáklyát

Hasalj le ott a tiszafák alatt,  
és tartsd füled a gödrös föld fölé;  
nem léphet senki úgy a temetőbe,  
hol a talaj síroktól üreges,  
hogy meg ne halld. Akkor rögtön füttyülj:  
tudjam, hogy valaki közeledik.  
Kérem a virágot. Menj, tedd a dolgod.  
APRÓD (félre) Kicsit félek itt állni egyedül  
a temetőben; de bátor leszek.

Az Apród félrehúzódik. Párizs virágokat hint a sírra

PÁRISZ Édes virág, virággal hintem ágyad.  
Ó, párnád por, fekhelyed durva kő!  
Itt leszek, édes, minden este nálad,  
számomra vigasz lesz a temető.  
Virággal jövök, könnyel, rózsavízzel:  
érezd, hogy van, ki holtodban is tisztel!

Az Apród füttyül

A fiú füttyentett: valaki jön.  
Mily átkozott láb vetemedik arra,  
hogy szerelmes gyászomat megzavarja?  
Fáklyával jön?! – Rejts el, éji sötét! (Félrehúzódik)

Jön Rómeó és Baltazár fáklyával, csákánnyal, feszítővassal

RÓMEÓ Kérem a csákányt meg a vasrudat.  
Fogd ezt a levelet. Reggel korán  
siess, és add apámuram kezébe.  
Fáklyát ide. Esküdj az életedre,  
hogy bármit látsz vagy hallasz, félreállsz,  
és a dologomba nem avatkozol.  
Azért szállok le e halotti ágyba,  
hogy lássam hölgyem arcát; de leginkább,  
hogy ujjáról most magamhoz vegyek  
egy drága gyűrűt, mit személyesen  
kívánok használni. Most elmehetsz.  
De ha kíváncsian visszalopódzol,  
meglesni, hogy még mire készülök,  
az égre mondom, darabokba váglak,  
s testeddel táplálom a temetőt.  
A perc és szándékom vadállati:  
ádázabb és kérlelhetetlenebb,  
mint éhes tigris vagy mély óceán.  
BALTAZÁR Megyek, uram, teszem, amit kíván.  
RÓMEÓ Ebből látom, szeretsz. Fogadd el ezt. (Pénzt ad)  
Élj boldogul. Isten veled, barátom.  
BALTAZÁR (félre) Én azért mégis elrejtőzöm itt;  
arca riaszt, terve nyugtalanít.

Baltazár elrejtőzik. – Rómeó elkezd kinyitni a kriptát

RÓMEÓ Te ocsmány torok! Halál gyomra, te!  
A föld legdrágább falatját benyelted!  
Rothadó szádat, íme, fölfeszítem,  
és új ételt erőltetek beléd.  
PÁRISZ (félre) Ez a kitiltott, gőgös Montague,  
szerelmem bátyjának a gyilkosa –  
azt mondják, ez a bánat vitte el  
az édes teremtetést a túlvilágra –  
s most eljött, hogy undokul meggyalazza  
holttestüket! Megyek és elfogom.  
(Odalép Rómeóhoz, és kardot ránt)  
Megállj, te elvetemült Montague!  
Hát nem ért véget bosszúd a halállal?  
Kitiltott gyilkos! Ezennel fogoly vagy.  
Ne ellenkezz! Kövess, mert meg kell halnod.  
RÓMEÓ (nem ismeri meg) Meg kell, valóban; azért vagyok itt.  
Ne zaklasd, fiú, a halálraszántat.  
Fuss innen, hagyj. Gondolj ezekre itt:  
ijedj meg tőlük. Kérlek, jó barát,  
ne hozz fejemre még egy bűnt azért,  
hogy itt fölingerelsz. Menj, légy szives.  
Istenre, jobban szeretlek magamnál,  
hisz magam ellen szállok most csatába.  
Ne állj itt! Menj, és élj még – emlegetve,  
hogy futni hagyott egy bolond kegyelme!  
PÁRISZ Nem érdekel, hogy mit esküdzöl;  
én letartóztatlak, mint bűnözőt.  
RÓMEÓ (kardot ránt) Nem tágitasz? Hát tessék, nyavalyás!

Vívnak

APRÓD (félre) Úristen, vívnak! Órségért megyek.

Apród el. – Rómeó megsebesíti Párizst

PÁRISZ  
RÓMEÓ

Jaj! Meghalok! – Légy könyörületes, nyisd ki a sírt, és fektess Júliához! (*Meghal*)  
Ígérem, így lesz. – Hadd lássam az arcát!  
(*Odatartja a fáklyát*)  
Ez Párisz, Mercutio rokona!  
Mit is mondott a szolgám, amikor üzött lelkem útközben nem figyelt?  
Hogy Páriszhoz ment volna Júlia?  
Nem ezt mondta? Vagy ezt is álmodom?  
Vagy megőrültem, s így hiszem, mert ő Júliát emlegette? (*A halott Páriszhoz*) Add kezed, a sors könyvében egy lapon vagyunk.  
Egy dicsőséges sírban lesz helyed.  
(*Kinyitja a kriptát. Láthatóvá válik Júlia*)  
Sírban?... Ó, nem, barátom: díszteremben!  
Itt fekszik Júlia, s szépsége által a kriptából királyi bálterem lesz.  
Aludj, halott: egy halott tesz a sírba!  
(*Behúzza Páriszt a kriptába*)  
Sok haldokló, mikor eljön a vég, vidám lesz. Úgy mondják az ápolók: „fény a sötét előtt”. Szóval nekem ez most a fény? – Szerelmem, feleségem, életed mézét szívta a halál, de szépségeden nem vett még erőt.  
Nem győzött le. A szépség zászlaja piroslik orcádon, ajkaidon: nem tűzte rád még címerét a romlás. – Tybalt, hát itt vagy, véres lepedődben? Van-e nagyobb elégtétel neked, mint hogy a kéz, mely ifjúságodat kettévágta, most ellenségedet szakítja ketté? Bocsáss meg nekem, testvérem, sógorom. – Ó, Júlia, mért vagy még mindig szép? Hát higgyem azt, hogy rád vágyik a testetlen Halál, és undorító, ösztövért kezével bezárt ide, hogy szeretője légy?...  
Hát azt már nem: én veled maradok, és ezt a sötét, éji palotát el nem hagyom. Itt, itt leszek, hol kukacok a komornáid. Itt a tanyámat végleg fölverhetem, lerázva baljós csillagok igáját a testemről, melynek teher az élet.  
Szemek, még egyet nézzetek. Karok, öleljetek egy utolsót. S ti ajkák, a lélek kapui, örök pecséttel szerződjetek az uzorás Halállal.  
(*Megcsókolja Júliát, majd a mérget egy pohárkába önti*)  
Jöjj, keserű, rossz ízű kalauz, ádáz kormányos; futtasd hát neki egy sziklának az elkínzott hajót.  
A szerelmemre! (*Iszik*) Derék patikus, ez gyorsan öl. Egy csók, és meghalok.  
(*Megcsókolja Júliát, és meghal*)

*Jön Lőrinc barát lámpával, feszítővassal és ásóval*

LŐRINC  
BALTAZÁR  
LŐRINC  
BALTAZÁR

Jaj, Szent Ferencre, öreg lábaim hány sírba botlanak bele?... – Ki vagy?  
Egy ismerős, önnek hű embere.  
Áldjon az Isten. Mondd csak, jó fiam, miféle fáklya fénylik ott hiába a férgenek s az üres koponyáknak?  
A Capulet-kriptában ég, ugye?  
Igen, atyám, mert a gazdám van ott,

akit ön szeret.  
Ki az?  
Rómeó.  
Mióta van bent?  
Félórája már.  
Gyere a kriptába.  
Én nem merek.  
A gazdám azt hiszi: elmentem innen, meg is fenyegetett halálosan, ha maradok, s a dolgát meglesem.  
Jó, megyek egyedül. Félek nagyon, hogy valami nagy balszerencse történt.  
Azt álmodtam, míg aludtam e fánál, hogy a gazdám vívott valakivel, akit megölt a végén.  
Rómeó?  
(*Lehajol, és meglátja a vért és a fegyvereket*)  
Ó, Istenem, milyen vér szennyezi e síremlék márvány bejáratát?  
Gazdátlan véres kardok mért hevernek elszürkülve a békesség helyén?  
(*Belép a kriptába*)  
Ez Rómeó! Fehéren! S még ki? Párisz!  
És vérbefagyva! Mily gonosz idő rendezte így e gyászos eseményt? – Mozdul a lány!  
Atyám! Vigasztalom! Hol van a férjem? Emlékszem ám, hogy hol térek magamhoz: ott is vagyok. De hol van Rómeóm?  
Zajt hallok. Úrnöm, hagyd itt ezt a fészket, halál, ragály s kóros álom helyét.  
Tervünket elgáncsolta egy erő, amely mindnyájunknál nagyobb. Gyere! A férjed ott van melletted, halottan, és Párisz is. Gyere, én elhelyezlek szent apácák csendes kolostorában.  
Most ne kérdezz, az őrség erre jön.  
Nem merek itt maradni. Jöjj velem!  
Menj, ha akarsz; nekem itt a helyem.

JÚLIA (*félebred*)  
LŐRINC  
JÚLIA

*Lőrinc barát el*

Mi ez? Pohár, a szerelmem kezében?  
Ezek szerint mérget végzett vele.  
(*A halott Rómeóhoz*) Te irigy! Mind megittad? Nem maradt,  
hogy utánad mehessenek? Add a szádat, hátha akad még egy kis mérget ott, mely gyógyszerként a halálba segít. (*Megcsókolja*)  
Az ajkad még meleg!!  
ŐRPARANCSNOK (*kintről*) Mutasd, fiú!  
JÚLIA Jönnék! Rövid leszek. (*Elveszi Rómeó törét*) Jöjj, édes tör, ez jobb hüvely neked – s add a halált!  
(*Leszúrja magát, és meghal*)

*Jön az Apród, az Őrparancsnok és néhány őr*

APRÓD  
ŐRPARANCSNOK

Ez az a hely. Ott, ahol ég a fény.  
Véres a föld. A temetőt lezární: fogjátok el, akit csak itt találtok!

*Az örök egy része el*

Micsoda látvány!... Itt a gróf, megölték.  
Júlia meleg, vérző, friss halott, pedig két napja fekszik eltemetve!  
Jelentsétek a Hercegnek; s azonnal

szóljatok Capuletnek, Montague-nak. –  
Ti meg nyomozzatok.

*Más örök el*

E sírban végződtek mind e bajok,  
de honnan eredtek? Hogy ezt megértsük,  
még meg kell tudnunk a részleteket.

*Jön néhány ór Baltazárral*

2. ŐR Ez Rómeó szolgája. Itt találtuk.  
ŐRPARANCSNOK Tartsátok itt, amíg megjön a Herceg.

*Jön egy másik ór Lőrinc baráttal*

3. ŐR Itt egy barát. Csak reszket és zokog.  
Az ásót, csákányt tőle vettük el  
ott, a temető másik oldalán.  
ŐRPARANCSNOK Nagyon gyanús. Tartsátok őt is itt.

*Jön a Herceg, kíséreléssel*

HERCEG Miféle szerencsétlenség, mely így,  
hajnal előtt az ágyunkból kiszólít?

*Jön Capulet, Lady Capulet szolgálakkal*

CAPULET Mi ez az általános jajgatás?  
LADY CAPULET Az utcán azt üvöltik: „Rómeó”  
meg „Júlia”, meg „Párizs”, mind rohannak  
felzúdulva a mi kriptánk felé.

HERCEG Miféle rémület rikolt fülünkbe?  
ŐRPARANCSNOK Fenség, itt fekszik Párizs gróf leszúrva,  
és Rómeó halott; és Júliát,  
aki már meghalt, most újra megölték:  
holtteste még meleg.

HERCEG Nyomozzák ki, hogy történt ez a gaztett.  
ŐRPARANCSNOK Elfogtunk egy barátot s Rómeó  
szolgáját, akik vasszerszámaikkal  
a sírt kinyithatták.

CAPULET Úr Krisztus! Asszony! Nézd, vérzik a lányunk!  
A tör rossz helyre ment, mert – nézd! – a tolkja  
üresen függ a Montague övéen,  
a tör meg lányom mellében pihen.

LADY CAPULET E halál látványa, mint egy harang,  
a sírgödört idézi vén fejemnek.

*Jön Montague szolgálakkal*

HERCEG Jöjj, Montague, ma fölkeltél korán,  
mert fiad korán nyugovóra tért.

MONTAGUE Fenség, éjjel meghalt a feleségem:  
fiam kitiltását nem élte túl.  
Mi más bánat támadhat vén fejemre?

HERCEG Nézd meg, és lásd.  
MONTAGUE (a halott Rómeóhoz) Ó, neveltem! Micsoda dolog  
apád előtt a sírba tolokodni?

HERCEG Zárja be száját most a jajgatás,  
míg tisztázzuk e kétes dolgokat,  
forrásukat és lefolyásukat;  
s én gyászotoknak vezére leszek,  
ha kell, halálig. Most a türelem  
uralkodjék a fájdalom fölött.

LŐRINC Vezessék elő, aki gyanúsított.  
Énrám hárul a legnagyobb gyanú,  
bár én tudnám megtenni legkesévbé;  
a hely s az idő gyilkosnak mutat.

HERCEG  
LŐRINC

Itt állok, váddal s mentséggel teli,  
mint saját védőm és kárhóztatóm.  
Hát mondd el most azonnal, amit tudsz.  
Rövid leszek, mert a lélegzetem  
hosszú meséhez már nem is elég.  
Ó, Rómeó Júlia férje volt;  
s a halott nő Rómeó asszonya.  
Én adtam össze őket titkosan.  
Aznap halt meg Tybalt, és emiatt  
kitiltották innen az ifju férjet:  
őerte, nem Tybaltért sírt a lány.  
(Capuletékhez) Maguk, hogy oldják gyötrő bánatát,  
hozzá akarták kényszeríteni  
Párizs grófhhoz. A lány hozzám futott,  
és feldúltan könyörgött, hogy segítsék:  
ne kelljen kétszer férjhez mennie,  
különben ott, helyben végez magával.  
Hát adtam neki – értek a füvekhez –  
egy altatót, mely terveim szerint  
egyfajta tetszhalálba küldte őt.  
Ezalatt gyorsan írtam Rómeónak,  
hogy jöjjön el e rémes éjszakán,  
hozzuk ki kölcsön-sírjából a lányt,  
mikor a szer hatása megszűnik.  
Ám sajnos küldöncöm, János barát  
nem tudott útra kelni, s tegnap este  
levelem visszahozta. Erre én,  
tudván, hogy mikor ébred föl a lány,  
egyedül jöttem el kimenteni,  
gondoltam: majd szobámban őrzöm addig,  
míg el nem hívom érte Rómeót.  
Egy-két perccel az ébredés előtt  
ide is értem; ám holtan találtam  
a nemes Párizst, a hú Rómeót.  
A lány magához tér; én kérlelem:  
jöjjön s viselje, amit tett az ég;  
de zajt hallottam és kimenekültem.  
Ő eltökélten benn akart maradni,  
és ha jól látom, végzett is magával.  
Ennyit tudok. A titkos esküvőről  
tudott a Dajka is. Ha bármiben  
hibás vagyok, hát öreg életem  
méréssék meg végórája előtt  
a legszigorúbb törvény mérlegén.  
HERCEG Mi szent embernek ismerünk, atyám. –  
És Rómeó szolgája? Nos, beszélj!  
BALTAZÁR Én vittem meg a gazdámnak a hírt,  
hogy meghalt Júlia. Ó erre föl  
lőhalálában eljött Mantovából  
pontosan ehhez a kriptához itt.  
Apjának küldte ezt a levelet,  
és agyonveréssel fenyegetőzött,  
ha nem hagyom a sírban egyedül.  
HERCEG Add ide, lássam azt a levelet.  
S a gróf apródja, aki őrt hívott?  
APRÓD Fiú, a gazdád miért jött ide?  
Szerelme sírjára hozott virágot.  
Elküldött arrébb, hát én félreálltam.  
Valaki jött, hogy megnyissa a sírt;  
a gazdám kardot rántott ellene,  
én meg rohantam, hogy hívjam az őrt.  
HERCEG (belenéz a levélbe) A levél a barátot igazolja:  
szerelmüket, a lány halála hírért;  
azt írja, hogy egy szegény patikustól  
szerzett mérget, s e kriptában szeretne  
Júlia mellett halni és nyugodni. –  
Hol vannak most a nagy ellenfelek?

CAPULET  
MONTAGUE

Capulet, Montague: íme, az ég  
módját találta, hogy épp szerelemmel  
ölje meg minden örömötöket.  
És én, ki szemet hunytam, két rokont  
vesztettem el. Bűnhődünk mindahányan.  
Testvérem, Montague, add a kezed.  
E nászajándék lányomnak s nekem  
bőven elég.

Én többet is adok:  
lányod szobrát aranyba öntetem,  
s nem lesz szemünkben tündöklőbb alak,  
míg áll és él Veróna városa,

CAPULET

HERCEG

*Mind el*

mint a bátor, szerelmes Júlia.  
Ezentúl együtt, színaranyban állnak:  
szép áldozatai egy rút viszálynak.  
Borús békét hozott ránk ez a hajnal,  
a bánatos nap még elő se bújt.  
Most menjünk: el kell számolnunk a bajjal;  
akire kell, a törvény majd lestűjt.  
Gyászos a kéz, mely krónikába rója:  
mint élt Júlia s az ő Rómeója.

## Vége

*Készült a Pécsi Nemzeti Színház számára  
2002*